

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada

Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa
A D R E S A S:
7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P.Q. CANADA

Nr. 22 (320) KAINA 10 ct.

MONTREAL, 1953 m. BIRŽELIO-JUNE 3 d.

PRICE 10 ct. XIII METAI

Eisenhower'is lenkia Churchill'į

ANGLŲ EKSPEDICIJA Į KOPE I AUGŠČIAUSIA PASAU
LIO VIETĄ — HIMALAJŲ VIRŠUKALNĘ EVERESTĄ

Visą praėjusią savaitę vyko stiprus šaltasis karas, kuris su kosi aplink Korejos karo paliaubas, naujus sovietinius manevrus Indokinijoje, „naujus“ Maskvos „taikos“ pasiūlymus ir Anglijos karalienės karūnavimą. Tiems dalykams įkandin satelitavo Egiptą bandymai suvaidinti Naguib' diktatoriškąjį autoritetą, atmetant Britanijos pasiūlymus pertvarkyti Sueco priežiūrą ir tolimesnį tvarkymą.

Į visą šitą šalčio karo žaidimą įsimašė

DVI SNIPINĖJIMO KOMBINACIJOS.

Sovietai sušaudė 4 įtarus, esą Amerikos siūstus, šnipus, kurie lėktuvu buvę nuleisti Uk rainoje su ginklais, radijo aparatais ir net nuodais...

Iš antros pusės pačioje Amerikoje susektas bandymas šnipinėti iš sovietiškos Rumunijos atstovybės, kurios sekretorius Zambetti sukuminavo pasiūlymą tūlam iš Rumunijos pasitraukusiam Georgescu. Dėl to kilo

DIPLOMATINIS SKANDALAS,

kurio pasekoje Amerikos vyriausybė paprašė Rumuniją, kad jos sekretorius tuojau apleistų Ameriką, kaip persona non grata, susikompromitavęs. Tokiu būdu susidarė savotiškas šnipinėjimo aferų „balansas“.

Šalčio karo atmosferoje vyko ir

ANGLIJOS KARALIENĖS KARŪNAVIMAS,

kuris buvo apstatytas nepaprastomis iškilėmis, kokių, kaip teigiama, niekada dar nėra buvę.

Elzbiotos antrosios karūnavimo iškilės yra pirmosios karalių karūnavimo iškilės, transliuotos per televiziją. To kiu būdu plačioji viso pasaulio publika geriau matė iškilmes, negu dalyvavę pačiose iškilėse asmenys.

Labai reikšmingą staigmeną karalienės Elzbiotos karūnavimo dienai sudarė tai, kad

ANGLŲ EKSPEDICIJA Į KOPE I EVERESTĄ

ir ten iškėlė D. Britanijos vėliavą. Ekspedicija, vadovaujama pulk. J. Hunt, žygį į augščiausią žemės viršūnę — Himalajų kalnų Everesto viršūnę — pradėjo kovo 10 d., iš Nepalo sostinės Katmandu. Joje dalyvavo 362 nešėjai. Per 80 dienų, geg. 29 d. ekspedicija, padedama vietinio vadovo Tensing Bhutia, kuris jau apie 30 ekspedicijų buvo lydėjęs, pagaliau pirmą kartą istorijoje įkope Everestą. Pirmasis Everestą viršūnę pasiekė N. Zelandietis E. P. Hillary. Tai savotiška karūnavimo diena dovana. Šalčio karo eigoje labai svarbus

JAV PREZIDENTO D. EISENHOWERIO PAREIŠKIMAS,

kuriame jis iškėlė pagrindinius vakarų valstybių santykių principus — laikytis vienybės ir veikti sutartinai. Dabar nėra vienos kurios valstybės, kuri sugebėtų viena rinktume vengyti, Amerikoje nėra izoliacinizmo, kurio bijojosi Europos valstybės. Bet reikia pirmiausia patiems vakarams susikalbėti. Tam tikslui yra Barmu-

duose ruošiami pasikalbėjimai. Kai čia bus sutarta, tada galima bus kalbėtis ir su Maskva. Tikslai Maskva, numatydamas, kad Bermuduose vakarai ras bendrą kalbą, jau vien dėl to atmeta derybas.

Kai Eisenhoweris pareikalavo, kad sovietai darbais turėtų rodyti savo tikslų taikingumą, tai

RUSIJA ATSIKAKĖ DALY- VAUTI PASITARIMUOSE DĖL AUSTRIJOS TAIKOS.

Tokie yra faktai, kurių nenori suprasti Churchillis, pasiryžęs eiti į naują Miuncheną — pasiduoti Sovietų diktatui ir pakauti Rusijos pavergtas tautas, su kuo jokių būdu negalima sutikti. Dėl to jau kyla protestų banga prieš Churchillio pasisakymus, dėl kurių sudrumsčiamos ir karalienės Elzbiotos karūnavimo iškilės.

Tūlas nesutarimas vyksta ir dėl Korejos karo baigimo, nes naujų pasiūlymų, kurie JTO padaryti Anglijai spaudžiant Ameriką,

PIETINĖ KOREJA NEPRIIMA.

Teigiama, kad naujuose JTO pasiūlymuose žmoniškumo principai išlaikyti. Bet pietų korejiečiai nenori pasiduoti ir patys vieni žada kariauti, jeigu bus sutikta su tomis sąlygomis.

INDOKINIJOJE VYKSTA KOVOS.

Ir Vjetname ir Laose, kur komunistai įsiveržėliai siekia grobuoniškumą.

Cia kliuvinį sudarę Prancūzijos laikysena: Laos ir Kambodža reikalauja visišką nepriklausomybę, bet Prancūzija nenori atsiskirti savo kolonizacinių šioje srity tikslų. To kiu būdu vietos žmonės laikosi pasyviai ir nenori aukoti savo žmonių.

SVARBI KELIONĖ UZBAIGTA.

Dulles ir Stassenas jau sugrįžo iš kelionės į artimuosius rytus ir apie tai raportavo prezidentui, o taip gi Dulles kalbėjo per radiją. Jis sako, kad ši kelionė yra labai svarbi ir reikšminga. Jos nauda bus labai didelė. Aplankytieji 12 kraštų yra Amerikos draugai. Su jais mezgamį artimesnį santykiai.

PASKUTINIŲ METŲ AIŠKĖJA, KAD SOVIETINIŲSE KRAS- TUOSE PRAISĖJO BADAS

Rytinėje Vokietijoje trūksta maisto, ypač riebalų. Kinijoje badauja ištisos provincijos, bent 4 milijonai žmonių, daugiausia ūkininkų, kurie metą sau ūkius ir vyksta į ieškoti maisto.

Čekoslovakijoje, ysiu su ekonominiais sunkumais, paskelbtas pinigų nuvertinimas. Komunistinė valdžia levalvuoją čekų pinigus: už 9 senųjų kronų dabar duoda 1 naują kroną. Žmonės, darbininkai ir ūkininkai, netenka paskutinių savo santaupų ir lieka isai valdžios apiplėšti.

Vengrai gegužės 31 d. Montrealy minėjo kovą už laisvę dieną. Prie nežinio kario kapo padėjo vainikuoti vengrų dar ir lenkai ir lietuviai.

Į Kanadą atvysta daug vokiečių, pabėgusių rytinės Vokietijos. Naujas transportas birželio 1 d. Montrealy pa-

DIDZIOSIOS BRITANIJOS KARALIENĖ ELZBIETA II,
karūnuota 1953 m. birželio mėnesio 2 dieną.

KAIP GALI BŪTI ĮGYVNDINTA TAIKA EUROPOJE

Britų „Times“ 1953. 5. 6. paskelbė Centro ir Rytų Europos Komisijos pirmininko Richardo Low ir tos pačios komisijos gener. pranešėjo D. V. Kelly pareiškimą, pavadintą „Taika Europoje“, kuriuo išdėstomi jų samprotavimai, kaip iš tikro taikos Europoje turi būti siekiama. „Times“ redaktoriui laiške rašoma:

Sir, Prezidentas Eisenhoweris savo reikšmingoj kalboj, pasakytoj balandžio 16 d., dėl Rytų Europos pasiūlė du dalykus. Pirmiausia jis paprašė pasakyti, ką naujieji Sov. Sąjungos valdovai yra pasiryžę padaryti taikai, ir, kaip tokių savo taikių norų įrodymą, kuri pasaulis tik sveikintų, ar naujieji Sov. Sąjungos valdovai su tiktu leisti kitoms tautoms, tam skaičiuje ir Rytų Europos, laisvai pasirinkti savo valdymo si formą ir ar pripažinti teisę joms laisvai bendradarbiauti su kitomis laisvojo pasaulio tautomis.

Antrajame pasiūlyme Prezidentas priminė planus, kaip reikėtų Vakarų Europos tautoms dar glaudžiau savo tarpe apsiungti, ir pažymėjo, kad jis yra pasiryžęs kovoti už išaušinimą platesnės Europos bendruomenės ir kad ši laisvųjų bendruomenė ir visiškai Rytų Europos tautų nepriklausomybė baigs dabartinį nenatūralų Europos padalinimą. Sir Winston Churchill pareiškė savo aiškų ir nuoširdų šiems samprotavimams pritarimą.

Centro ir Rytų Europos Komisija (kurios nariai, tarp jų ir vicepirmininkas, yra kiekvieno už geležies uždangos krašto atstovai ir įžymios Vakarų Europos asmenybės) priėmė dėsiningai reikšmingą deklaraciją, pabrėžiančią, kad atstatymas teisės Vidurio ir Rytų Europos tautoms laisvai pasirinkti savo politinę valdymo si formą sudaro vieną iš gyvybinių elementų pasaulio taikai. To dėl komisija sveikina šį pareiškimą kaip istorinį įnašą į tarpautinį susipratimą, teikiantį naują viltį taikai ir laisvę mylinčių Centro ir Rytų Europos tautų atečiai.

Tačiau Komisija drauge su apgalvestavimu įsitikino, kad Sovietų oficialus atsakymas visiškai ignoruoja svarbiausią pareiškimo vietą, padarytą Prezidento dėl Vidurio ir Rytų Europos tautų. Čia reikala eina ne apie „reakcinio režimo atstatymą“, kaip tai nori nusakyti „Pravda“, bet apie tai, kad Sov. Sąjunga nustotų valdžiusi dabartinius režimus, sudarytus jėga. Centro ir Rytų Europos Komisija dar kartą patvirtina, kad ji ir toliau laikysis rezoliucijos, priimtos per 1952 m. sausio mėn. Alberto salėje suvažiavimą, būtent — kad jokie susitarimai tarp Vakarų valstybių ir Sov. Sąjungos negali duoti tikros ir pastovios taikos, jei jie sutiks su besitęsiančiu Centro ir Rytų Europos tautų pavergimu. Elta.

— JAV senatas susirūpino kom. Kinijos vedama nelegalia prekyba narkotikais.

— Rusijos valdžia uždraudė savo basketbolininkams žaisti su JAV komanda.

— Prancūzijos kabineto kriežė gali sutrukdyti pasitarimus Bermuduose.

SUSIJADINIMAS VLIK'e

ORO PASTU IS TREMTIES

Po paskutinių garsiųjų debatų Anglijos ir Amerikos seimuose, lietuvių visuomenę apėmė nerimas ir keistas dvilypumo jausmas: ir nesinori tikėti, ir faktai verčia tikėti.

Kas galėjo manyti, kad Churchillis, tas vyras, kuris taip gražiai suprato tarptautinę būseną prieš abu Pasaulinius karus, kuris juos atspėjo, — kad tas pats Churchillis taip negarbingai viešai susikompromituos prieš visą laisvės ir demokratijos principus gerbiančią žmoniją; kad jis pamins pavergtųjų tautų kančią, laisvės ir teisėtumo principus? Ir vardan ko?

Juk jo pasiūlytas „naujas Lo karno“ yra atgyventoji ir skaudžiai atpirtoji praeities klaida ir didžiausia nesąmonė. Juk jis turi žinoti, kad jokios „Lokarno“ Anglijos negrąžins ir imperinius galybės laikus. Juk Churchillis, atrodo, turėtų žinoti, kad tie laikai jau praėjo. Reikia įieškoti naujų kelių, naujų bendradarbiavimo ir gyvenimo būdų ir priemonių.

Deja, Churchillis svajoja ne sąmonės apie „buferines valstybes“, kurios dabarty yra absoliučiai nerealaus dalykas, kažkoks atavistinis svačiojimas, visiškai netinkamas rimtam ir patyriusiam politikui.

Taigi, Churchillio pareiškimai labai sujaudino lietuvių, kitus pabaltiečius ir bendrai visus netekusius savo tautų laisvės žmones. Šis pareiškimas nustebinęs ir visą žmoniją, laisvę ir teisėtumą mylinčių žmonių tarpe pasėjo netikrumą ir nusivylimą.

Iš kitos pusės jis didėja ir kyla susidomėjimas Amerikos politika. Amerikos, kuri tikrai galėtų, bent ilgiau negu Anglija, laikytis izoliacinizmo, amerikinės politikos ir pasakyti tūkstantį kartų stipriau ir rimčiau už Churchillį: Amerika — ne Europa. Bet ta užatlančių Amerika nesako, kad ji ne Europa, kaip kad Churchillis kratosi Europos, nuo kurios

RUOŠIASI TAIKAI...

8.000 sunkiesiems darbam nuteistų politinių kalinių, 18—60 m. amžiaus, dirba tarp kitų 18.000 darbininkų Riugeno saloj prie karinių statybų. Kaliniams tenka kasti 80 m pločio kanalą, sujungti Jasmunder Bodden su Baltija. Kanalo gale rengiamas milžniškas beto no pylimas.

Stoka maisto ir primityvios higienos sąlygos kaltos dėl augsto darbininkų mirtingumo, kurie apgyvendinti griuvančiuose barakuose.

Jasmunder Bodden'e ir Sarnitz'e turi išaugti kariniai uostai su povandeninių laivų atsparos taškais. Pagal sovietų planus, projektas turėtų būti įgyvendintas per 8 metus. Tuo met šis Baltijos „Gibraltaras“ būtų vienas iš didžiausių karo uostų Rytų bloko kraštuose. Tarp kitko, ten pat numatyta kareivinių, radaro stočių ir didžiulių aerodromų bei artilerijos tvirtovės statybos.

Nors visoj zonoj viso trūksta, lyg iššluota, tačiau projekt darbas visos statybos medžiagos versta verčiamos, kur didelė dalis, „planavimo“ dėka, sugenda.

Rytinės Vokietijos policija tardė psichinius ligonius... bylai prieš gydytojus...

Vysk. Dibelius pareiškė, kad komunistai Vokietijoje yra pasiryžę sunaikinti protestantų bažnyčią.

jam vis tiek niekad ir niekaip nepasiseks atsipalaiduoti ir atitrūkti. Veltui Churchillis krita tosi.

Viena viltis, kad visa Churchillio kalba yra tikrai kombinacija — paspausti Ameriką daugiau išgauti dolerių...

Lietuviškame bare dėl tų kalbų yra susirūpinimo. Churchillio ir Atle kalbos praskambėjo tartum skambučių, kad reikia kiekvieną akimirką būti pasirošusiems. Reikia VLIK'o pasirošimo ir reikia VLIK'o su siderinimo su Diplomacija. Kad ir šokių atveju. Ir labai pajusta, kad žūt būt reikia darnos.

Gerą naujieną galia pranešti, kad Mažlietuvių priėmimas į VLIK'ą daro labai teigiamą išpūdį. Teigiama atsiliepiama. Šis ir kiti mažlietuvių veiklos vaisiai yra tokie apčiuopiami, kad tenka tikrai pasidžiaugti. Yra faktas, kad daugelis re alių Rytprūsijos vokiečių, kurie vis rimčiau įsisąmonina dabartį ir ateitį, supranta, kad būsimoji Lietuva bus kitokia, ne gu buvo ir kad buvusioji Vokietija jau nebus atkurta tose ribose, kuriose ji buvo išsiplėtusi. Todėl rimti vokiečiai jau artinasi prie lietuvių. Tai yra teigiamas reiškinys, kalbas lietuvių ir Lietuvos naudai. Bet plačiau apie tai teks kalbėti dar ateity.

Gaila, dar negaliu nieko pasakyti apie Mažlietuvių įsijungimą į konkretų VLIK'ą, kaip Lietuvos laisvinimo organo, darbą. Girdėti, kad Mažlietuvių Rezistencijos Centras pasiskirs į VLIK'ą MLT pirminką Erdmoną Simonaitį ir jo pavaduotoju dabartinį VT narį p. Gelžinį, bet oficialiai tas dar nesą patvirtinta. Tačiau, jeigu pasitvirtins šios žinios, visų nuomonė viena — tai bus didelis įnašas į bendrą lietuvių kovą už visą etnografinę Lietuvą ir vieningą akcijos suderinimą. Tai didelis politinis mūsų žingsnis pirmyn, labai vertingas faktas. (hlj).

NEPRIPAŽISTA SOVIETŲ IGALIOJIMŲ

„Amerikos Jungtinės Valstybės nuosekliai tebesilaiko nusi statymo, paskelbto dar 1940 metų vasarą, nepripažinti sovietų okupacijos Lietuvoje ir Latvijoje bei Estijoje, ir visų tų okupacijos padarinių. Proga pasitaikius, Amerikos vyriausybė šį savo tvirtą nusistatymą pakartoja. Tokiu būdu, 1948 metų pavasarį, Department of State buvo išsiuntęs visų 48 valstybių gubernatoriams laišką, prašydamas, kad jie praneštų savo valstybių teis mams, kad Jungtinės Amerikos Valstybės nepripažįsta sovietų okupacijos Pabaltijo valstybės ir neigia sovietų konsulatams ir kitoms įstaigoms teisę atstovauti tų kraštų gyventojus ir jų vardu veikti. Todėl Department of State praše paaiškinti teismams, kad ir įgaliojimai, kurie ateina iš Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių, ir yra patvirtinti sovietinių įstaigų, yra nepripažintini Amerikoje. Tais buvo padaryta dėl to, kad keletas amerikiečių advokatų, pavedamį sovietinių įstaigų, bandė atstovauti Amerikos teismuose Pabaltijo valstybių piliečius, iš išgauti jiems priklausomus pinigus.“

— Čikagoje išėjo naujas de mokratinis laikraštis „Sėja“.

— Išėjo naujas nr. „Literatūros Lankų“.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada
Telefonas: HEMLOCK 7920.

Prenumerata metams:	Yearly Subscription Rates:
Kanadoje	\$ 5.00
Amerika ir P. Amerika \$ 5.50	America & S. Amerika \$ 5.50
Visur kitur	\$ 6.00
Teksto eilutė	0.15
Adresų pakeitimas 25 ct.	(su prenumerata arba sm. pašto ž.)

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Aktualiaisiais politiniais reikalais

Š. m. gegužės 11 d. Anglijos žemumose rūmuose W. Churchillis pasakė didelės reikšmės kalbą užsienio politikos reikalais, kuri sukėlė viso pasaulio susidomėjimą. Mus teliečia ypatingai toji kalbos dalis, kuria Churchillis kalba apie santykius su sovietais.

Teigdamas, kad po Stalino mirties Sovietuose yra įvykęs neabejotinas nuotaikų pakitimas, Churchillis pasisako, jog klysta tie, kurie nori bandyti labai giliu ir svariu skirtingu tarp Sovietų ir laisvojo pasaulio išspręsti vienu ypu, vienos kurios nors sutarties keliu.

Savo tolimesniuose išvedžio jimuose Churchillis perša naujo LOCARNO idėją. Kaip žinoma, 1925 m. Locarno sutarti mi buvo garuotas „status quo“, pasižadant visoms susitariančioms valstybėms eiti į pagalbą tam, kieno būtų pažeistos teisės ir integritetas. Pripažindamas, kad dabar sąlygos iš esmės yra pakitusios, Churchillis vis dėlto reikią nuomonę, jog pati Locarno idėja tikrų ir dabartiniams laikams, ypač santykiams tarp Vokietijos ir Sovietų sunormuoti. Sovietai turi teisę remtis Lenkija, kaip draugiška buferine valstybe.

Churchillio nuomone, didžiųjų valstybių konferencija, kurioje uždaromis durimis dalyvautų tik pačios viršūnės, turėtų susirinkti nedelsdama ir įsiskirti iš eities.

Vertindami šią Churchillio kalbą, mes negalime prileisti minties, kad šis žymus valstybės vyras būtų pasirengęs pakvoti buvusias prieš Antrąjį pasaulinį karą laisvas valstybes su daugiau kaip 100 milijonų žmonių Sovietų imperijai. Jeigu jau karo metu buvo parodyta pakankamai atsparumo ir nepasiduota Stalino primyginiams reikalavimams pripažinti Baltijo valstybių aneksiją, tai dabar sankcionuoti aiškų agresijos aktą būtų

Mielus

P. IDA VELIOTĖ ir
P. A. RASKEVIČIŲ,

sukūrusius lietuvišką šeimos židinį, sveikinu ir linkiu geriausios sėkmės.
Z. Domeikienė.

KL BENDRUOMENES REIKALAI

BENDRUOMENĖS TARYBOS SUVAŽIAVIMAS.

Tarybos atstovų suvažiavimas įvyks š. m. spalio 10 ir 11 d., o Padėkos Diena (Thanks giving Day), kuri šiais metais išpuola spalio 12, — bus tinkamas laikas suvažiavimo dalyviams išsiskirstyti namo. Suvažiavimas įvyks Toronte, Lietuvių Namuose. Valdya priėmė suvažiavimo dienotvarkę, kuri bus paskelbta spaudoje.

KLB Krašto Valdya svarsto galimybes prie Krašto Valdys sudaryti politinį organą — Lietuvių Politinį Komitetą Kanadoje.

Atrodo, jog minimas organas turėtų būti panašus į Ameri-

kos Lietuvių Tarybą (ALT-ą).

Premijų Fondas numatomas greitai laiku išsiskirti gyvenimui. Tai lietuviškai kultūrai puoselėti ir ugdyti institucija.

Komisija iš dr. J. Gutausko, prof. A. Zubrio ir pedag. A. Rinkūno jau paruošė Fondo nuostatų projektą.

Krašto Valdya yra nutarusi išleisti istorinį veikalą „Kandados Lietuviai“. Premijų Fondo komisija yra paprašyta paruošti atsišaukimą į Kandados lietuviškąją visuomenę, įskaitant leidimo išlaidoms padengti macenato arba keletos jų.

„NEPRIKLAUSOMA LIETUVA“ SKELBIA TAI, KO NESKELBIA „LAISVĖ“, „VILNIS“ IR „L. BALSAS“.

NĖRA IR NEBŪS TVARKOS

1953 m. sausio 9 d., „Tiesa“ paskelbė, kad „respublikos kolūkių pirmininkų tarpe yra tik 7,6 proc. specialistų...“ Tad ar tenka stebėtis, kad, sugriovus N. Lietuvos ūkį, net ir ta pati „Tiesa“ tame pačiame numeryje skundžiasi, jog „kolūkiniai produktai išsivaistomi išgertuvėms organizuoti...“ Trikotažo pramonėje per perietų metų 9 mėnesius „iš visų turimų kojinių automatų 12 procentų visai nedirbo, du kartus daugiau negu leidžia normos stovinėjo verpstės...“ „Smarčiai pažeidinėja žemės ūkio ar telės įstatus pati žuvies pramonės ministerija, kuri niekuomet laiku neatsiskaito su žuvininkystės kolūkiams ir yra neišmokėjusi kolūkiams apie 883.000 rublių už viršum plano pristatytą žuvį...“ Lengvosios pramonės vicem. Klusas pats oficialiai skelbia, kad jo žinybos įmonės „dar išleidžia daug žemo rūšingumo gaminių. Tai ypač liečia avalynės, siuvimo ir kojinių pramonės įmones. „Elinio“, „Inkaro“ ir „Stumbro“ kombinatų, „Lelijos“, „Coton“ ir „Aušros“ fabriku pagaminta produkcija realizavimo bazėse ir prekybos tinkle neretai dar vis pervedama į žemesnę rūšį. Labai daug trūkumų esama išnaudojant techniką ir įrengimus...“ Pereitais metais neįvykdė plano lengvosios pramonės ministerija, mėsos ir pieno pramonė, taip pat vyriausioji auto transporto valdyba. Bolševikiška gamyba ir tų įmonių, kurios giriasi planą įvykdžiusios ar net „perviršijusios“. Štai trikotažo gamyba planą pa skelbė įvykdžiusi 101,5 proc., bet kai kuriose jos įmonėse gamybos rodiklius yra žemas. To kio Klaipėdos „Aušros“ fabriko produkcija planą pradėjo vykdyti iš kito galo, būtent ją mažindama, — produkcija sumažėjo 10 proc., o Telšių „Mas tis“ — 15 proc. Batų-avalynės fabrikuose trūksta teisingo, techniško pagrįsto normavimo principo“. Tad ar nuostabu, kad pvz. „Elinio“ kombinato normų įvykdymas 1952 m. popieriuje ir ofic. skaičiuose siekė 170 proc., o iš tikro pati įmonė, anot „S. L.“ (1953. I. 25.), „nesusidorėjo su gamybos uždaviniais“. Maisto pramonės ministerijoje net ir tokių popierinių planų neįvykdė ketvirtadalis įmonių, o ir įvykdžiusių daugelis išleidžia žemos kokybės gaminius.

Vilniaus statybos - remonto treštieji vykdėjas Curakovas tik per 9 mėnesius išėjo iš darbo 260 statybininkų. Darbo organizacija ir drausmės patys bolševikai kvalifikuoja kaip „pakriusią“. „Metinis planas sužlugdytas, o valdinio turto iššvaistytas beveik 300.000 rublių...“

Ir tai tik vienoje įmonėje. O kas būtų, jei pvz., bolševikai su vestų visų įmonių metines „pra vaikščiotas“? Partijos vadovybė visai skatina „kritiką iš viršaus ir savikritiką iš apačios“. Bet tarp bolševikų, ypač turinčių „stiprius pečius“, yra nemaža tokių, kurie drįstantiems kritikuoti ne liaudies priešus, bet juos pačius, tuojau griežia už pakarpas ir vienu ar kitu pagrindu išveda iš tarnybos. Pvz., kad ir Dusetų MTS dir. Overko per 1 metus pakeitė 6 vyr. buchalterius, 6 vyr. agronomus, 8 mechanikus, 10 šoferių... O kiek tokių Overkų yra visoje okupu. Lietuvoje? Bolševikiniai etatai visur nepaprastai išpučiami. Pereitais metais tik vieno Vilniaus finansiniai organai, tikrinami ir registruojami etatus, surado „organizacijų sąmatose nepateisinamų asignacijų už 908.000 rublių...“ O kur kitos įmonės ir įstaigos?

Visokių priekaištų nesiduo danciai surusinti ir subolševikinti lietuvių inteligentijai šių metų pradžioje per viešus susirinkimus ir spaudą buvo pareikšta ypač gausiai. Okupantų organas „Sov. Litva“ padarė didelių priekaištų mėsos ir pieno ministerijai, kur, esą, „buržuaziniams nacionalistiniams elementams eilėje atsitikimų pavykę prasišverbti net ir vadovaujančius postus ministerijos įmonėse. Žalingi elementai ne tik toleruojami, bet ir remiami. Valstyb. banko respublikinės kontoros ved. Edinovis tiek mažą parodė politinio budrumo, kad per ilgą laiką aiškiai gynė ir globojo vieną ataklų tarybinės liaudies priešą, amerik. špioną, kuriam pavyko pralsti ir banko sistemą...“ Rytąus dieną ta pati „S. L.“ prisiminė, kad „savo laiku respublikoje buvo demaskuoti angli-amer. imperializmo samdiniai, kosmopolitai, liet. ir žydiški burž. nacionalistai“. Drazdauskas, Miškinis, Kaplanas, Keluotis... Ta proga Ariogalos rajono komitetui prikišta, kad „priėmė ir partiją kažkokį V. Šmitrių, surištą su burž. nacionalistais...“ O sausio 23 d. ta pati „S. L.“ dar daugiau rodė neapykantos dėl „budrumo stokos“, konstatuodama, kad „... politinis numirimasis ir žioplumas išsigalėjo kai kurių Klaipėdos part. darbuotojų tarpe...“ Nusiskundusi, kad į vieną vandens transporto įmonę įlindęs nepatikimas „tūlas žalis“, toliau pažymėjo, kad pvz. „mėsos kombinatas užterštas visiškai politiškai nepatikimais žmonėmis. Jo vedėjas Oleinikov ir darba ėmė visus be jokios atrankos. Kai kurių cechų vedėjais dirbo visai svetimi taryb. liaudžiai žmonės...“

LONDON, Ont.

PASKAITŲ CIKLAS

Apie Pabaltijo Valstybių tragediją ir pirmąsias masines baltiejių deportacijas 1941 metais, per Londono radiją, bangą 980, bus skaitomos angliškai: birželio 7 d. prof. A. Dreimanis, birželio 14 d. Alf. Počius, birželio 21 d. B. Babanec. Paskaitos bus vakarais, 10 val. 30 min.

VYKĖS SPEKTAKLIS

Toronto lietuvių meno mėgėjų grupė turėjo išvyką į Londoną ir čia su geru pasiekimu suvaidino 4-rių veiksmų komediją „Avinėlis Nekaltasis“. Režisavo p. J. Jagėla, dekoracijos p. K. Manglico.

Malonu pažymėti, kad atsižvelgdami į mūsų mažutės kolonijos ribotas pajamas, jie paėmė tik minimaliausias kelio-

nės išlaidas ir tik tokiu būdu galima buvo subalansuoti parengimo apyskaitą. Londoniškiai tikrai dėkingi už gerą vaidybą ir supratimą mūsų piniginio pajėgumo.

IŠVYKOKUN.JOKUBAITIS

Londono lietuvių kolonijos keplionas kun. P. Jokubaitis išvyko ilgesniam laikui gydytis į JAV. Išvykusįjį pavaduoti atvyko ir Londone apsigyveno kun. Danielius, anksčiau gyvenęs Windsor. L. E-tas.

— Toliau laikraštis praneša, kad buvęs lenkų karo ministras ir vyriausias lenkų kariuomenės vadas, generolas Sosnkowski, yra numatytas lenkų egziliniu prezidentu. Jam esą

Neužmirskime atnaujinti „Nepriklausomos Lietuvos“ prenumeratos

IR PARAGINKITE KITUS JĄ UŽSIPRENUMERUOTI.

TĄ GALIMA ATLIKTI PAPRASČIAUSIU BŪDU: DĖKITE PINIGUS Į VOKĄ IR PAPRASTU LAIŠKU SIŪSKITE ADRESU: NEPRIKLAUSOMA LIETUVA, 7722 GEORGE STREET, VILLE LASALLE, MONTREAL, P. Q. Nebuvo atsitikimo, kad pinigai būtų žuvę. Kam patogiau, prašome siųsti ar banko čekiu ar pašto perlaide — Money Order'u. Kam sunku prenumeratą apmokėti už visus metus, gali mokėti dalimis. Naujai atvykusieji laikraštį gauna bargan tol, kol prasikuria ir sugeba apsimokėti.

Ką rusai galvoja apie Lietuvą

G. KLIMOVAS APIE PABALTIOJO ATEITĮ

Elta norėdama supažindinti skaitytojus su kitų tautų antikomunistiniais sąjūdžiais, jų organizacija ir veikla, šį kartą duoda vieno iš rusų emigranto vadų, G. Klimovo, pasisakymą apie Pabaltijo valstybes, jų ateitį, reikalą visiems stiprinti antikomunistinę akciją ir kt. Savo nusistatymą būdingą didžiūjai rusų emigrantų daugumai, G. Klimovas yra pareiškęs tiek per pasikalbėjimą su estų laisvės kovotojų organo „Voiteleje“ spec. atstovu Munchene, tiek per 5 Sovietų karininkų vokiečių spaudai duotą interviu Hamburge, tiek kitokiomis progomis. Prieš pasitraukdamas į Vakarų, inž. maj. G. Klimovas dirbo Sovietų karinės administracijos vadovybėje ir paskiau parašė visame pasaulyje didelį susidomėjimą sukelusį veikalą „Berlyno Kremlius“. Šiuo metu jis vadovauja pokario emigrantų kovos organizacijai ir yra rusų laikraščio „Svoboda“ („Laisvė“) vyr. redaktorius. Būdinga, jog Klimovas, kaip visa eilė kitų rusų emigrantų vadų aiškiai ir nedviprasmiškai pasisako, kad Pabaltijo valstybės turi teisę į nepriklausomybę.

— Kaip jūs, Jūsų vadovaujama organizacija ir Jūsų turimais duomenimis rusų tauta žiūrės į Pabaltijo valstybes, kai bus komunizmas sugniuždytas?

— Aš norėčiau į šį klausimą, — pastebi G. Klimovas, — atsakyti priešinga eile. Aš pats jau esu sovietinės kartos žmogus ir beveik tokio pat amžiaus, kaip bolševikų režimas. Tai, kas yra buvę anksčiau, ir aš pats tepažįstu maždaug tik iš pasakojimų ir iš komunistinės propagandos; kiek aš pats betgi esu pastebėjęs ir girdėjęs, rusai tautybių problemoj daro skirtumą tarp savo tautų ir Pabaltijo, taip pat siekiančių vad. savarankiškumo ukrainiečių ir Kaukazo tautų. Sunku rusų tikinti, kad Ukraina turėtų teisę visiškai atsiskirti nuo Rusijos; tą pat tenka pastebėti ir apie Kaukazo tautas. Tačiau Pabaltijo kraštai ir jų tautos rusams yra visados buvę „užsienis“, ir aš manau, kad rusų tauta ir šiandien ir šį dalyką taip žiūri. Šių kraštų istorija, jų skirtinga kultūra, visiškai kitokios kalbos ir kt. neduoda rusams nė mažiausio pagrindo jų aneksijai. Petro Didžiojo mintis, kad tai esąs „Europos langas“, kurio vardu jie buvo kadaise užimti, turi būti išskaidytas ir priklaustyti praeičiai. Valsty-

pasisekė sujungti lenkų palitines jėgas, pasiekus tarp lenkų egzilinės vyriausybės Londone ir opozicijoje esamų partijų su tariho. Daugumos lenkų tremtinių partijų nepripažintas, dabartinis lenkų egzilinis prezidentas Zaleski pareiškė savo sutikimą į einamųjų pareigų pasitraukti generolo Sosnkowskio naudai.

■ Vidutinis asmuo turi apie 125.000 plaukų ant savo galvos.

bės vyrai ir diplomatai turi tūkstančius galimų, kaip tek ty teityje išėjimo į jūrą ir uostų problemą išspręsti lygybės ir abišalio bendradarbiavimo pagrindu. Tai yra grynai tik transporto sutarties tarp valstybių klausimas, kur ne vie nai iš susitariančių šalių neturėtų būti padaryta skriauda. Mums, pokario Sovietų emigrantų kartai, Lietuva, Latvija ir Estija yra nepriklausomos valstybės, laikiniai okupuotos svetimos kariuomenės, kur žvė riškai siautėja bolševizmas, mū sų bendras priešas.

— Ar yra daugiau rusų grupių ir organizacijų, kurios lygiai taip žiūri į Pabaltijo valstybių ateitį?

— Žinau, kad yra kelios rusų grupės ir atskirų asmenų, bet nedaug, kurie į Pabaltijo problemą žiūri su senaisiais sentimentais. Man taip pat žinoma, kad Pabaltijo diplomatai ir tremties politikai į rusus žiū ri su tam tikru nepasitikėjimu. Dėl to mums nepavyko sudaryti nė bendro antibolševikinio fronto, nes baltai bijojo, kad taip bendradarbiaudami jie gali būti suvirškinti. Ir tai tenka tik apgelvestauti. Aš iš savo pusės labai pageidaučiau, kad baltų antibolševikinės kovos organizacijos sudarytų bendrą frontą su tomis rusų kovos organizacijomis bent ten, kur pagrindai yra aiškūs ir kur niekas tokio bendradarbiavimo ne turėtų kliudyti. Aš būčiau labai dėkingas, jei šie mano žodžiai būtų išgirsti visų baltų politikų.

— Kaip vertinate Sov. Sąjungos vidaus padėtį mirus Sta linui?

— Sov. Sąjungos vidaus padėtis po Stalino mirties žymiai susilpnėjo, o ypač viršūnėse: Vakarams dabar yra kaip tik pats patogiausias momentas psichologiškai Sovietams paspausti ir tą spaudimą sustiprinti. Turi būti veikama ryžtingai, nesvyruojant, tik nesi duoti užliūliuojamiems ir nelaukti, kad bolševizmas pats savaime sugrius arba pasidarys „žmoniškesnis“.

— Kuo galima išaiškinti Kremliaus sutikimą eiti į kompromisus ir paskutinėmis savaitėmis dėl akių rodomą nuolaidumą?

— Tariamasis Kremliaus triumviratas šiuo metu yra reikalingas pertraukos, kad galėtų atsikvėpti ir sustiprinti savo vidaus frontą. Taip pat jokia paslaptis, kad šiai „troikai“ reikia laiko taip pat savo tarpe išsikvėpti. Ir to laiko Kremlius šiuo metu prašo iš Vakarų labai nuolankiai, nes, kaip paskutinių dešimtmečių patyrimas parodė, Vakarai visuomet sudarydavo progą Kremliui atsikvėpti, kai tik tas pakliūdavo į kokius nors sunkumus. Tačiau, kai tik jie viduj susikonsoliduos ir vėl pasidarys kaip reikiant stiprūs, naujieji Kremliaus valdovai vėl tvirtai suims vadžias ir rankas, vėl griebis senosios taktikos ir pakeis savo kalbos toną.

DANUTĖ STRAZDAITĖ

321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDON'S BEAUTY SALON

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvienu metu (išskyrus sek madienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

DR. K. ŽYMANTIENĖ

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

430 DUNDAS Str. West Toronto.

Priimamos val.: nuo 1—4 ir nuo 5—8 val. p. p. Kitu laikų pagal susitarimą. Telef. EM 6-5798.

Dr. A. Pacevičius

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Yarmey Clinic 314 Bathurst St., Toronto
Telf. kabinetas EM. 6-2696. Namų OL 4778
Rentgenas. Physioterapija. Laboratoriniai tyrimai.
Priima ligonius ir gimdyves: kasdien 11—12 val., 2—4 v.
ir 7—9 val., šeštadieniais nuo 11—3 val.

Taikos upės slėnis

Lyg milžiniška žąsis, kylanti skristi tolimoje šiaurinės Albertos srityje per šimtus mylių tęsiasi Taikos upės teritorija (Peace River Country). Jos sparnai išsiplėčia per tris šimtus mylių, nuo Hudson Hope vakaruose iki Slave Lake rytuose. Ilgas kaklas ir galva tęsiasi vėl per 150 mylių į šiaurę iki Fort Vermilion. Per tą sritį teka didžiulė Taikos upė, kurios abiejų pusėm plečiasi apie 25.000 ketvirtinių mylių derlios ariamos žemės. Tai yra paskutinioji baltųjų žmogaus kolonizacijos galimybė ir proga. Tai ištisa, naujai pradeda kurti, imperija.

Baltajam žmogui ši sritis yra žinoma tik nuo 150 metų, o pradėta apgyventi vos prieš 40 metų. Dar 1911 metais visoje toje platybėje tebuvo priskaitoma vos apie tūkstantį gyven tojų, šiandien jį jau ten gyvena ir puikiai tarpsta daugiau kaip 100.000 žmonių, ir ateityje ten yra vietos geram milijonui.

Zemė kitapus neperžengiamo raisto.

Dar prieš metus skaitėme apie Albertos vyriausybės pradėtą didelį projektą ūkiams Taikos upės slėnyje kurti ir kolonistams pritraukti. Ką tik pasirodė didelė knyga „The Land of Twelve-Foot Davis“ (Dvylikos pėdų Daviso žemė), parašyta James McGregor, kurs pats ten gyvena jau 23 metai ir tą kraštą yra apkėlia- vęs ir nuodugnai ištyręs jo gamtą, klimatą, turtus ir kultū- vavimo galimybes.

Kadangi daug žmonių, ypač naujųjų ateivių, įvairių tautybių toms galimybėms yra gyvai suinteresuoti, ir kad mes, lietuviai, neliktumė nežinioje, bandysiu, kad ir trumpomis ištraukomis, supažindinti su tuo nauju milžinišku ateities kraštu.

Nuo amžių amžių galingoji Taikos upė

plaukia pirmyn, neskubėdama, tačiau nesukliudomai vykdyda ma savo didelę paskirtį. Prasi- dėdama Rocky mountains kal- nų ledynuose, burbuliuodama per didžiules giliausias vers- mes, vėliau išsiplėsdama ir su- lėtindama savo žingsnius per derlingą Taikos upės kraštą, dar vėliau perplaukusi naujas ariamos žemės platybes prie Vermilion Chutes, vietomis lė- čiau, vietomis srauniau, ji pa- galiau, nepasiekus Athabaskos ežero įsilieja į Vergų upę (Sla-

ve River), tuo būdu, padariusi 520 mylių kelionę nuo savo ištakos verpetų iki šios upės, jai perduoda savo vandenį ir vardą ir nu ošios vietos jau kitu vardu neša iki šiol surinktus ir pakelėje įsijungiančius van- denius dar per 2.000 mylių iki Šiaurės Arktikos vandenyno.

Bendras vaizdas.

Pirmieji keliautojai į Taikos upės kraštą turėdavo ilgas dienas keliauti Athabaskos upės srove iki Athabaskos ežero ir iš ten Vergų upe iki Taikos upės įsiliejimo, tuomet Taikos upę visą laiką per didžiules eg- lių girias, kol pagaliau pasiek- davo didžiąsias prerijas ir prieš akis išsiskėsdavo begalinis kal- vuotas kraštas. Į gražiausius parkus panašiuose didžiulių kal- vų šlaituose ganėsi pulkai lau- kinių bulių (buffalo) su savo šeimomis, iš krūmų ir didžiū- liuose avietynuose pasirodyda- vo rujos derlių meškų, kalvos ir kiek akys užmato krūmai bei laukiniai parkai baltuote bal- ta vo žydinčiais saskatoo nuogi- niais medeliais. Oras pilnas įvairiausių žiedų aromato buvo pilnas laukinių bičių, darbščiai renkančių medų iš neišsemia- mų gamtos sandėlių. Tai buvo pieno ir medaus, pažadėtoji žemė, kaip ją maldingai pavadino dėkingi jos atradėjai.

Tiesa, ne baltasis žmogus tą kraštą atrado. Per apie 10.000 metų čia jau gyveno ir per tą kraštą traukė įvairios raudon- odžių gentys, kurių viena, pati ištvermingiausia, Bebrų indė- nai (Beaver indians) dar ir šiandien čia, nors nepaprastai

Hamiltono lietuvių parapijos klebonas Dr. J. Tadaraukas.

Pieno ir medaus kraštas

RASO J. PRONSKUS.

sumažėję, laisvai tebegyvena, užtenka žemės ir jiems ir besi- kuriantiems baltiesiems.

Šiandien keleivis, išvažiuavęs traukiniu iš derlingos centrinės Albertos, turi kokias 15 valan- dų važiuoti per begalinius tyr- laukius ir neišbrendamas balas (muskeg), apaugusius neper- žengiamais miškais ir krūmy- nais.

Didžioji prerija.

Staiga po tokios ilgos, nuo- bodžios kelionės, kada jau at- rodo, jog iki pasaulio pabaigos nebebus permainos, staiga auš- te išaušta akis žavinti, besišyp- santi naujoji žemė. Panašiai skrendant lėktuvu. Apleidus gražų Sturgeon slėnio kraštą ir perskridus Athabaskos upės ties Whitecourt, tūkstančių pė- dų gilumoje išsiskėčia nevilting- gas raistynas, apžėlęs medžiais ir krūmynais ir pilnas balų, liū- nų bei užžėlusiu prarajų, per- valandas laiko nei namo, nei

dirbamo lauko, nei kelio bei ta- kelio nematyti. Kai staiga to- lumame horizonte sublizga Smo- ky River (Rūkstančios upės) juosta ir už jos atsiskleidžia ža- vingasis Didžiosios prerijos (Grand Prairie) vaizdas. Apie- tuzinas žydrųjų ežerų, aplink juos žaliuojanti derlingi laukai ir namai, nameliai su išsiri- gusiais keliais, keliaisiais at- skleidžia kvapą užimančią gro- žio panoramą.

Tos prerijos tęsiasi mylių mylias, nuo Kleskun Hill (Kles- kuno kalvos) rytuose, prie Lo- kių ežerų (Bear Lake) ir Sas- katoon ežerą, aplink Saskato- on kalną iki ir už Beaverlodge ir Hythe vietovių, — visur ža- vingas kraštas, pilnas kalvų kalvelių, upių plokštumų ir sau- lėje žvilgančių ežerų, ežerėlių, nuogos, vešlia žolė apaugusios prerijos pamainomis su miškin- gomis sekcijomis. Pietų vaka- ruose toli vėl žvilga Rocky Mountains kalnų viršūnės.

Dinosaurų kelias.

Tačiau Grand Prairie yra tik dalelė naujojo pasaulio. Čia yra visa eilė kitų grand prerij- Ų išilgai begalinio Taikos upės krašto, aplink Spirit River, Pouce Coupe ir High Prairie (aukštosios prerijos), vėliau di- džiuliai plotai į šiaurę nuo Tai- kos upės, su tirščiau apgyven- tomis vietovėmis, Fort St. John, Fairview, Peace River town ir Waterhole (Vandens duobė). Kadangi nuo pasaulio pradžios niekas šio krašto ne- buvo drumstęs, tai nuo prois- torinių laikų jis buvo laukinių gyvulų, žvėrių ir paukščių ro- jus. Taikos upės slėnyje šian- dien apsciai randama dinosaurų kaulų, išbarstytų išilgai vadina- mojo „dinosaurų kelio“ (*), ku- riuo jie traukdavo tolyn, žė- mei periodais atsilstant ir atša- lant. Ir šiandien, nors baltųjų jau smarkiai apnaikinti, čia dar

*) Ottawos muziejuje yra keli dinosaurų, gyvenusių prieš 60 milijonų metų, griaučiai. Rd.

laisvai gyvena elniai, briedžiai, buivolai (buffalo) ir caribou, visų rūšių meškos (lokiai), bėbrai ir tp., ir ežeruose ir ba- lose žąsys, antys, laukinės viš- tos, ptarminganai ir kt.

Taikos upės kraštas.

Kas yra tas kraštas? Tai dvidešimt penkių tūkstančių ketvirtinių mylių puikiausios ariamos žemės farmų žemė, ar- ba šešiolika milijonų akrų kal- vuotų, malonių laukų ir jaukių upuokšnių, tai namai dvidešimt penkių tūkstančių laimingų ž- mų, gyvenančių gausoje ir tai- koje, ir tai tik maža pradžia.

Tai saulėtų dienų, skaitaus dangaus kraštas, ne pietų karš- tos dykumos su kepinančia sau- le, bet šiaurės švelnios saulės šilumos, šildančios ir gaivin- čiais spinduliais užliejančios laukus, pievas ir gojus. Tai saulė, kuri dažniausiai yra švel- ninama baltų debesėlių rutu- liais ir malonaus prerijų vėje- liu, varančių debesų šešėlius žė- mės paviršium ir judinančių au- galų galūnes, bei nokstančių kviečių laukus. Tokia saulė mūsų žmogų ne vargina, bet skatina nuo ankstyvo ryto iki

Nukelta į 6 psl.

NEPAPRASTOS ISKILMES HAMILTONE.

Birželio m. 7 d., sekmadienį, 11 val. ryto įvyks Hamiltone Vilniaus Aušros Vartų naujos bažnyčios pašventinimas. Baž- nyčią šventins J. E. Hamilto- no Vyskupas J. F. Ryan D. D. ir pasakys pamokslą anglų kal- šventinime. Apie atvykimą pra- šau prašėti iš anksto.

Visus lietuvius nuoširdžiai kviečiame dalyvauti bažnyčios pašventinimo iškilmėse. Visi po pamaldų vyks į gegužinę, su įdomia programa ir turtin- gu bufetu p. Narušio ūkyje. Ge- gužinei grietė italų kapela.

Bažnyčios statymo komitetas ir parapijos Klebonas.

Naujoji Hamiltono lietuvių bažnyčia.

Senoji Hamiltono lietuvių bažnyčia.

BAISIOSIOS STALINO VALDZIOS PASLAPTYS

RASO NKVD GENEROLAS ALEKSANDR ORLOV

VII. Paskutinis žodis sudarė tra- giškiausią viso proceso dalį. Siekdami savo šeimas ir tūk- sančius savo politinių pasekė- jų išgelbėti nuo Stalino keršto, senieji bolševikai ėjo iki kraš- tutinės savęs paniekimo ribos. Žinodami Stalino sugebė- jimą nesilaikyti duoto žodžio, jie stengėsi išpildyti, net per- nelyg išpildyti, savo įsipareigo- jimus, kad nedavus Stalinui ma- žiausio preteksto sulaužyti sa- vo jiems duoto pasižadėjimo — parodyti savo jiems malonę, jei jie bendradarbiaus įscentizuoda- mi būtų.

Mraškovskis pirmutinis pa- reiškė savo paskutinį žodį. Jis įdomios praeities žmogus. Jis gimė caro laikmečio kalėjime, kuriame jo motina sėdėjo už revoliucinį darbą. Jo tėvas bu- vo darbininkas ir bolševikas. Jo protėvis dalyvavo senojoje va- dinamojo Pietų rusų darbininkų sąjungoje. Mraškovskis kaip tik ir stipriai rėmėsi šita savo tradicija, kaip dalyvavęs Spalio revoliucijoje ir kovėsis pilietiniame kare Smirnov vadovy- bėje. (Rodos, kokia ironija: tai buvo Mraškovskis, kuris tardymo „palaužtas“ pagelbė- jo NKVD „palaužti“ savo se- ną karo tarnybos viršininką ir savo gerąjį draugą Smirnovą). Jis buvo ištiktas karo lauke sprogusios granatos smūgio, kuris atėmė jam svaikatos, bei nuo to įgavo polinkį jaudintis,

nuolat susierzinti, be rimto pa- grindo karščiuotis. Dabar jis atsistojo tarti savo paskutinį žodį.

Jis pradėjo primindamas, kad būdamas 13-os metų am- žiaus buvo suimtas už revoliuci- nių atsišaukimų platinimą. Tei- sėjai ir prokuroras tuoj vieni į kitus prasmingai pasižiūrėjo ir duodančiai suprasti išmeigė į jį savo akis. Tačiau Mraškovs- kis neturėjo intencijos iškelti tamsiąsias bylos paslaptis. Kai jis pastebėjo, kad prokuro- ras ir teisėjai apimti nerimo, jis juos nuramino, paaiškinda- mas, jog jis nepalietė savo pra- eities revoliucinių nuopelnų tikslu apginti save. Jis tenorė- jęs įrodyti, kad ne tik caro ge- nerolas, kunigaikštis ar bajoras, bet net ir proletaras, toks kaip jis pats galėjo psidaryti kontrrevoliucionierius, jei jis nukrypo nors per vieną raide- lę nuo bendros partijos linijos. Savo kalbos pabaigoje, Mraš- kovskis visiškai nusilenkė prieš Staliną. Jis baigė: „Aš išnyks- tu kaip partijos išdavikas, kaip išdavikas, kurį reikia sušaudy- ti“.

„Is visų paskutinių žodžių Zi- novjevo ir Kamenevo buvo įdo- miniausi. Kamenevas prisipaži- no esąs padaręs visus jam pri- mestus nusikaltimus ir atsisė- do. Staiga, jis vėl atsistojo.

„Aš norėčiau pasakyti ke- lė žodžių savo vaikams“, tarė jis. „Aš negaliu kitu būdu į

juos kreiptis. Aš turiu du vai- ku: vienas yra karo lakūnas, kitas — pionierius. Turbūt jau viena koja stovėdamas kar- te, aš noriu jiems iš anksto pa- sakyti, kad visai nesvarbu koks bus teismo sprendimas, aš ji vistic laikysiu teisingu. Ne- žvelkite atgal. Eikite pirmyn. Kartu su Sovietų liaudžia, se- kite Staliną!“

Jis atsisėdė ir ranka užsi- dengė akis.

Tada prabilo Zinovjevas. Iš- kart negalima buvo atpažinti tą aukašburnį, kuris savo kalba užhipnotizuodavo didžiausias auditorijas. Jis sunkiai alsavo ir padrikai kalbėjo. Tačiau per keletą minučių jis atgavo savo pusiausryrą ir sugebėji- mą. Jo kalba visais brožuais atitiko Kamenevo žodį. Jis taip pat save kaltino ir gynė partiją ir Staliną. Jis baigė kal- bą silogizmu ir išvada, kurios forma buvo labiau panaši į gra- mozdišką literatūrinį Stalino stilių, negu į zinovjeviskąjį. „Mano defektyvus bolševiz- mas“, sakė jis, „pavirto į anti- bolševizmą ir per trockizmą aš nuėjau į fašizmą. Trockizmas yra tai fašizmo rūšis ir zinov- jevizmas yra trockizmo rūšis“.

Pramanytieji kaltinamieji taip pat tarė savo paskutinį žo- dį. Jie visi, išskyrus Olbergą, pareiškė teismui, kad jie nelai- ko galima prašyti pasigailėji- mo. Jiems buvo pažadėtas pa- lankus traktavimas ir jie buvo įsitikinę, jog jų gyvybė ne pa- vojuje.

Rugpjūčio 23-čią vakare byla buvo baigta ir teisėjai išėjo į pa- sitarimo kambarį. Pas juos

tuoj nuėjo Jagoda. Nežiūrint to, kad sprendimas jau buvo seniai iš anksto paruoštas ir jo nuorašų paruošimas netruko daugiau kaip dvi valandas, teisėjai septynias valandas užtru- ko pasitarimų kambaryje. 2.30 iš ryto jie sugrįžo į teismo salę.

Mirties tyloje teismo pirmi- ninkas pradėjo skaityti sprendi- mą. Po 15 minučių trukusio monotoniško išvadų skaitymo, jis priėjo prie paskirų bausmių. Pasigirdo čia ir ten nervingas kosėjimas teismo salėje. Pirmi- ninkas palaukė kol triukšma- vimas nurimo. Tada, jis išvar- dino vieną po kito visus kalti- namuosius ir, po ilgo luktėlė- jimo jis paskelbė, kad kiek- vienas buvo nuteistas mirti su- šaudant.

NKVD tarnautojai, kurie su- darė publikos sudėtį, žinodami politinių bylų procedūrą, tikė- josi, kad pirmininkas toliau pa- skaitys įprastus šiuos žodžius: „... tačiau atsižvelgiant į kal- tinamųjų nuopelnus revoliuci- jai, teismas nutarė mirties baus- mę pakeisti“. Tačiau tokie žo- džiai niekad nebuvo skaityti. Mirties sprendimas buvo galu- tinis. Auditorija tai patyrė tik tada, kai pirmininkas įdėjo jo perskaitytą raštą į prieš jį esan- čią ant stalo bylą.

Tą valandą pasigirdo teismo salėje spiegiantis šauksmas: „Lai gyvuoja Marksas, Engel- sas, Leninas ir Stalinas!“ Šiuos žodžius isteriškai šūktelėjo toks nedidelis suveltais plau- kais ir pasakiškai juodomis aki- mis vyras, vardu Lurije.

Pagal Sovietų įstatymus, as- menys nuteisti mirti turi teisę

paduoti per 74 valandas malo- nės prašymą. Prigijusia taisyk- le, mirties bausmė buvo ne- vykdoma prieš sueisiant 74 va- landų laikui, net ir tuo atveju, jei malonės prašymas buvo at- mestas prieš šio laikotarpio ga- lą. Tačiau senųjų bolševikų by- loje šią taisyklę Stalinas sulau- žė. Vos 24 valandoms praėjus po teismo sprendimo paskelbi- mo, Maskvos rytmetiniai laik- raščiai paskelbė oficialų prane- šimą, kad visiems 16-ai baus- mę įvykdyta: jie sušaudyti.

Vienai savaitei praėjus, Sta- linas įsakė Jagodai ir Ježovui parinkti 5.000 aktyvesnių bu- vosios opozicijos narių, laiko- mų koncentracijos stovyklose ir tremtyje, ir juos slapta su- likviduoti. Tai buvo pirmuti- nis atsitikimas Sovietų Sąjun- gos istorijoje, kad masinė egze- kucija buvo įvykdyta net be pakaltinimo formalumo.

Po vienerių metų, Stalinas vėl įsakė sušaudyti tuo pačiu būdu kitus 5.000 opozicininkų. Kiek sykių tas įsakymas buvo pakartotas, aš nežinau, nes 1936 metais rudenį išvykau į Ispaniją eiti patarėjo pareigų prie Respublikonų vyriausybės. Gyvendamas užsienyje aš ne- begalėjau iš arti pasekti senų- jų bolševikų antrosios ir tre- čiosios bylos. Bet aš patyriau daug vertingų užkulisinį fak- tų apie tas dvi bylas iš NKVD valdininkų, atvykstančių tarny- bos reikalais į Ispaniją ir Pran- cūziją.

Kaip aš išdėčiau pirmosios bylos istorijoje, Stalinas pradė- jo savo smurto planą prieš bol- ševikus vykdyti, išgalvodamas

kaltinimą, kad jie ruošė sąmok- slą nužudyti jį ir kitus Politbiu- ro narius. Kad toks mestas kal- tinimas atrodytų įtikimas, jis įsakė Jagodai suorganizuoti Kirovo nužudymą ir šio nusi- kaltavimo darbo kaltę primes- ti Zinovjevui ir Kamenevui. To- kį pat metodą Stalinas panau- dojo ir antrajai bylai. Tardy- tojai per kelias savaites stengė- si įtikinti kalinius, kurie buvo parinkti kaip kaltinamieji, kad jie nebus sušaudyti, jei jie pa- laikys tą sumanytą konspiraty- vią istoriją. Po kiek laiko, tar- dytojai gavo instrukcijų su- stabdyti tardymą. Kelioms dienoms praėjus, tardytojai bu- vo įsakyti susirinkti pas Mol- chanovą, NKVD Slaptojo Poli- tino Departamentą galvą, svar- baus pasitarimo.

Molchanovo instrukcijos skambėjo lyg bepročio kliedei- mai: susirinkusiems buvo įsa- kyta pareikalauti iš suimtų Le- nino draugų prisipažinti, kad jie sudarė sąmokslą paimti val- džią su Vokietijos ir Japoni- jos armijų pagalba ir atstatyti kapitalizmą Sovietų Sąjungoje. Stalinas šį tokį staigų pakeiti- mą įvedė todėl, kad jis patyrė, jog pirmutinė byla sukėlė So- vietų darbininkams gilią sim- patijos sušaudytų lyderių atž- vilgiu ir apgailėtavimą, jog se- niems bolševikams negavyko nuversti jo despotiško režimo.

Antroji 17-os kaltinamųjų byla buvo inscenizuota Mask- voje 1937 metais sausio mėne- sį. Piatakovas, Radekas ir So- kolnikovas buvo svarbiausieji kaltinamieji.

Bus daugiau.

KASIULIS PARYŽIAUS PARODOSE.

Mūsų dailininko Vytauto Kasiulio pavaras meno paroda Paryžiuje, tai šeštoji Kasiulio kūrinių paroda Prancūzijos sostinėje, neskaitytą dažnų jo pasirodymų įvairiose bendro pobūdžio parodose drauge su kitais meno pasaulio žinomais menininkais. Šios Kasiulio meno parodos laikas sutampa su 64-tąja Nepriklausomųjų dailininkų paroda, surengta Didžiojoje Rūmuose (Grand Palais) esančiuose Elyziejaus Laukų kaimynystėje.

V. Kasiulis, Nepriklausomųjų dailininkų Draugijos kvietinys narys, šiais metais tos draugijos parodoje išstatė savo kūrinius. Pereitais metais iš šio saliono Paryžiaus moderniojo meno muziejaus nupirko Kasiulio paveikslą, vaizduojantį Prancūzijos tautos šventę — „Liepos 14-toji“, Paryžiaus gatvėse. Šio paveikslu reprodukcijos buvo atspausdintos prancūzų meno žurnaluose. Tai buvo antras Kasiulio paveikslas, pasirinktas ir išgytas reprezentyviausio ir turtingiausio visame pasaulyje moderniojo meno muziejaus, kuriame, po impresionistinio laikotarpio, sutelkta mūsų gyvenamojo amžiaus žinomųjų menininkų kūrinių.

Be to, Prancūzijos vyriausybė užsakė garsioj „Gobelins“ audykloje milžinišką kilimą pagal mūsų tapytojo Kasiulio paveikslą — „Žvejai“.

Norint atpasakoti ką rašo prancūzų spaudoje apie mūsų talentingą menininką, tekėtų ci

PP. MOTŪŲ FILMAI MONTREALY

Jau ne kartą po karo broliai Motuzai lankė Montrealį su filmais. Daug kas, ypač iš senųjų lietuvių, manė, kad pp. Motuzai rodyt senus, jau jų matytus filmus. Bet, kaip ir buvo skelbta, ši kartą buvo rodomi visai nauji, nematyti filmai. Visai nauji vaizdai, nauji dalykai.

Vienas gražiausių filmų buvo pasaulinės parodos New Yorke vaizdai, primeną pasaką tikrovėje. Verta visiems lietuviams pamatyti jau vien tos parodos metu įvykusią Lietuvai Dieną, kurioje iš visų Amerikos kraštų ir net iš Kanados (Toronto) suplaukė per 60 lietuvių kolonijų dalyvių, su savo vėliavomis, orkestrais, chorais. Še-

Raudona rožė

SIG. PRANCKŪNAS

II.

Mudviejų ilgesys, skaisčios ateities viltys pylėsi išmargintuose laisvose, kurie beveik kas dieną skrido priešingomis kryptimis ir skambiais žodžiais tyrėji džiaugsmą ir sielos ramybę. Savaitgaliais nešiau iš miesto ir rados stotyje manęs belaukiančią, su džiaugsmu sveikinau bučiuodamas jos šviesią galvą padabintą įmantriąja garbanėle.

Ir atostogas ten praleidau; tėvų mažame ūkyje, kiek atokiau nuo miestelio.

Plėšrusis ruduo nepasitenkino lapų gausybe, bet išplėšė ir mane. Tarnybos reikalai privertė aplėisti miestą ir kuriam laikui apsisėti Joniškioje. Nauji žmonės, įvairūs reikalai atėmė iš manęs laiką. Sofijai parašiau vos porą laišku, o iš jos negavau nė vieno. Pasibaigus nelemtajai tremčiai, vėju parskridau į namus. Mane lydėjo keista nuojauta dėl jos tylėjimo, bet viltis pamatyti pradėjus mokslo metus ėmė viršyti, ir aš net savo kampan neužsukęs, viesulu įsiveržiau į jos kambarėlį. Mane pasitiko šeimininkas bematant atvėsinio. Sofijos čia nesą. Jis dėstė, kad vasarai einant prie galo, buvo pranešta, jog mergaitė toliau nesimokins ir kambarį laikyti atsakytų.

Dar tą patį vakarą parašiau jai laišką, bet nelaukdamas atsakymo ir vos besuvisaldydamas sulaukti šeštadienio, tie siog iš darbo, įvairiausių abejonių kankinamas, sėdau į traukinį.

Tėvai pasitiko mane nustebe. Nesitikię manęs čia šiuo metu. Sofijos nebuvo. Kalbėjome nei šį nei tą. Buvau neramus. Žvalgiausi į duris, į langus. Kiekvienas durų brakstelėjimas nešė viltį ir vertė mane iš pusiausvyros. Kiekvieną momentą tikėjau išvyti ją einant per slenkstį ir kiekvieną kartą buvo tie patys: tai malkų išėjimas atnešti broliui, tai senukas su vandens kibiru. Pagaliau langus visai uždegus tamsos skraistei ir motinai uždegus žibūrį, aš nebeiškenčiau:

— Kur gi Sofija? Kodėl visi taip vengiate jos vardo? Ar atsitiko kas nors su ja?

Mačiau, kad tėvai, mano staiga klausimo užklupti, pasijuto kaip pagauti vagys. Ji, betriūsdama apie verdančią vakarienę, dar labiau užglėbė kunkuliuojančius puodus, o jis, sėdėdamas kampe ant lovos, nervingai kimšo nuo laiko pajudusią pypkę.

— Sakyk tu, Broniau, — kreipiausi į brolių, sėdintį prie stalo kampe, — kur Sofiją padėjote? Netik, kad laiško negavau, ir čia jos nerandu. Ar ne šamokslui kokiam rengiatės, kad apie ją net prisiminti vengiate? — bandžiau juokavimu verstis savo paklausimą.

Broliui, kiek sumišęs, pažūrėjo į mane, paskiau į tėvą ir motiną.

— Sakiau, kad nereikia slėpti, — jis vėl pakėlė akis į mane prasižiojo tėvų adresu. — Teisybė, neteisingai bet sa-

KULTŪRINĖ KRONIKA

DIPL. INŽ. J. V. DANILIAUSKAS.

Pereitą vasarą dipl. inž. J. V. Daniliauskas dirbo prie užtvankos New Brunswicke. Apie šios užtvankos projektavimą ir statybą jis kartu su vienu jaunu inžinieriumi kana diečiu, parašė straipsnį, kuris buvo įteiktas Engineering Institute of Canada.

Straipsnis buvo priimtas ir įtrauktas į paskaitų sąrašą 67-tam metiniam inžinierių suvažiavimui, kuris įvyko Halifax'e, N. S. gegužės 20 — 22 dd. Be to, straipsnis buvo iš anksto atspausdintas organizacijos žurnale, antrašte „Compacted Earth Fill Dam for Maritime Hydro-Electric Project“.

Gegužės 21 d. Instituto suvažiavime Halifax'e p. Daniliauskas skaitė šią paskaitą, kuri turėjo susidomėjimą ir diskusijas.

Montrealin iš statybos inžinierius J. Daniliauskas grįš už dvejetainio savaitės. Šiuo tarpu jis dirba pas Power Corporation of Canada, Montrealyje. Per paskutinius dvejus metus aktyviai dalyvavo prie vienos didesnės žemės užtvankos ir trijų mažesnių užtvankų projektavimo. Trijų mažesniųjų užtvankų projektavimas buvo

Reikia gi pastebėti, kad br. Matuzų spalviniai filmai (tik tai tokius dabar Montrealyje pp. Motuzai ir rodė) yra padaryti labai vykusiai, nes spalvos visai natūralios, gyvos ir gražios. Po pasaulinės parodos New Yorke, sekė dar kiti filmai, kurių vieni vaizdavo Lietuvos darbo žmonių gyvenimą: laukų dabus, namų ruošą, metų laikus — žydintį pavasarį, bręstančią vasarą, derlingą rudenį ir atvangią žiemą, su medžioklėmis, žūkle ir arklų lenktynėmis ant Sartų ežero, į kurias su važiuodavo žiūrovų iš visos Lietuvos, o iš Kauno atskridavo net lėktuvai (Peseckas, Kepšys, Garolis ir tt.).

Filmai visiems žiūrovams padarė gerą įspūdį, sukėlė įdomių prisiminimų, atgaivino tėvynės vaizdus. Nenuostabu, kad filmams publika stebėjo. Šiuos filmus turės progos rudenį pamatyti ir Toronto lietuviai.

Valdybos rinkimuose turėjo teisę balsuoti 404 studentai, balsavo 251 arba apie 63 proc. Tautiškai liberalinė Nepriklausomųjų studentų grupė į valdybą gavo Vytautą Kavolį 150 balsų, Liutą Grinį 128, Reim. Mieželį 149, Giedrę Zau niutę 120 ir ateitininkai Vytautą Gylį 125, K. Kudzmą 120 ir R. Rauchaitytę 115 balsų. Tai Centro Valdyba, kuri pareigomis pasiskirstė: Vytautas Kavolis — pirmininkas, V. Gylis — vicep., R. Mieželis — sekr., R. Rauchaitytė — antras sekr., G. Zau niutė — išd., L. Grinys — šalpos reikalams, K. Kudzma — ryšių reikalams.

Garbės teisman išrinkti: pirmo sąrašo T. Naginonis ir K. Ostrauskas ir ateitininkų V. Žvirgždys. Rev. kom.: visi pirmo sąrašo — V. Germanas, A. Keželis ir J. Šmulskystys. Šalpos fondan išrinkti B. Juodelis ir J. Jodelis.

ANDRIUS KUPREVIČIAUS KONCERTAI MONTREALY

Andrius Kuprevičius Montrealy iš tikrųjų turėjo ne vieną, bet net tris koncertus, nes be viešojo, įvykusio Plateau sa lėje, faktinai jis koncertavo dar du kartus, tai Šveicarijos konsulate, pas pp. I. ir F. Kaestli, apie ką jau buvo minėta, ir pas pp. Smilgevičius, pas kuriuos jis visą laiką viešėjo, prieš jam išvykstant į Ameriką. Pp. Smilgevičių buvo sukvietas nemažas būrys svečių (pp. Kaestli, pp. Povilaniai, pp. Daukšos, p. Drevinskienė, p. Judzentavičiūtė, kun. Kubilius, p. Ladyga, p. Bazarauskaitė, pp. Kardeliai ir kt.), kuriems p. Kuprevičius taip pat koncertavo. Visi tie, vieši ir nevieši, koncertai paliko didelį įspūdį ir labai malonius prisiminimus.

DAIL. P. ROEMER NUPIEŠ. PORTRETA

Lietuvos pilietė, rengusi kelias dailės parodas Kaune ir dabar gyvenanti Montrealy, dailininkė p. Roemer, Andriui Kuprevičiui viešint Montrealy, nupiešė jo portretą.

Pastebėtina, kad p. Roemer, okupavus Lietuvą, okupantų komunistų buvo išvežta Sibiran, bet dėka Anderson intervencijos, paleista, ir po to persikėlusi į Montrealy.

1953-1954 METŲ KADENCIJOS LIETUVIŲ STUDENTŲ SĄJUNGOS VALDYBOS RINKIMAI

Valdybos rinkimuose turėjo teisę balsuoti 404 studentai, balsavo 251 arba apie 63 proc. Tautiškai liberalinė Nepriklausomųjų studentų grupė į valdybą gavo Vytautą Kavolį 150 balsų, Liutą Grinį 128, Reim. Mieželį 149, Giedrę Zau niutę 120 ir ateitininkai Vytautą Gylį 125, K. Kudzmą 120 ir R. Rauchaitytę 115 balsų. Tai Centro Valdyba, kuri pareigomis pasiskirstė: Vytautas Kavolis — pirmininkas, V. Gylis — vicep., R. Mieželis — sekr., R. Rauchaitytė — antras sekr., G. Zau niutė — išd., L. Grinys — šalpos reikalams, K. Kudzma — ryšių reikalams.

Garbės teisman išrinkti: pirmo sąrašo T. Naginonis ir K. Ostrauskas ir ateitininkų V. Žvirgždys. Rev. kom.: visi pirmo sąrašo — V. Germanas, A. Keželis ir J. Šmulskystys. Šalpos fondan išrinkti B. Juodelis ir J. Jodelis.

SOLISTO B. PAULAVIČIAUS LAIMĖJIMAS

Tarptautiniame dainos ir šokių festivalyje įvykusiame Londone gegužės 10 d., lietuvis solistas B. Paulavičius, dainavęs konkursiniame solistų pasirodyme, laimėjo antrąją vietą, sudainavęs ariją iš Figaro operos. Laimėtoji teko koncerto rengėjų skirtoji premija — savaitė atostogų „Neptunia“ laive.

Koncerte, kuriame dalyvavo 24 tautybių šokių ir dainos atstovai, buvo susirinkę per penkis tūkstančius žiūrovų. Lietuvių atvykę į koncertą, buvo nemaloniai nustebinti, kai sužinojo, kad mūsų tautinių šokių grupė, nors programoje buvo įrašytas Lietuvos vardas, dėl įvykusio mažo nesusipratimo, atsisakė šiam reikšmingame koncerte dalyvauti.

„BOSTON POST“ APIE BERN. BRAZDŽIONĮ

„Lietuvų Enciklopediją“.

Itakingas Naujosios Anglijos dienraštis „Boston Post“, kuris neseniai atskirą straipsnį ir nuotraukomis pagerbė O. Ivaškienei ir jos liet. tautinių šokių grupę, gegužės 17 d. savo kultūriniame priede, „Boston Post Magazine“, atspausdino ilgą ir gražų straipsnį apie mūsų žymųjį poetą Bernardą Brazdžionį. Boston Post redakcija, skirdama tam reikalui visą puslapį ir straipsnį pavadinama „Lietuvius poetas tremtyje“, jį papuošė didele Bern. Brazdžionio nuotrauka. Straips-

somųjų studentų grupė į valdybą gavo Vytautą Kavolį 150 balsų, Liutą Grinį 128, Reim. Mieželį 149, Giedrę Zau niutę 120 ir ateitininkai Vytautą Gylį 125, K. Kudzmą 120 ir R. Rauchaitytę 115 balsų. Tai Centro Valdyba, kuri pareigomis pasiskirstė: Vytautas Kavolis — pirmininkas, V. Gylis — vicep., R. Mieželis — sekr., R. Rauchaitytė — antras sekr., G. Zau niutė — išd., L. Grinys — šalpos reikalams, K. Kudzma — ryšių reikalams.

Garbės teisman išrinkti: pirmo sąrašo T. Naginonis ir K. Ostrauskas ir ateitininkų V. Žvirgždys. Rev. kom.: visi pirmo sąrašo — V. Germanas, A. Keželis ir J. Šmulskystys. Šalpos fondan išrinkti B. Juodelis ir J. Jodelis.

SOLISTO B. PAULAVIČIAUS LAIMĖJIMAS

Tarptautiniame dainos ir šokių festivalyje įvykusiame Londone gegužės 10 d., lietuvis solistas B. Paulavičius, dainavęs konkursiniame solistų pasirodyme, laimėjo antrąją vietą, sudainavęs ariją iš Figaro operos. Laimėtoji teko koncerto rengėjų skirtoji premija — savaitė atostogų „Neptunia“ laive.

Koncerte, kuriame dalyvavo 24 tautybių šokių ir dainos atstovai, buvo susirinkę per penkis tūkstančius žiūrovų. Lietuvių atvykę į koncertą, buvo nemaloniai nustebinti, kai sužinojo, kad mūsų tautinių šokių grupė, nors programoje buvo įrašytas Lietuvos vardas, dėl įvykusio mažo nesusipratimo, atsisakė šiam reikšmingame koncerte dalyvauti.

„BOSTON POST“ APIE BERN. BRAZDŽIONĮ

„Lietuvų Enciklopediją“.

Itakingas Naujosios Anglijos dienraštis „Boston Post“, kuris neseniai atskirą straipsnį ir nuotraukomis pagerbė O. Ivaškienei ir jos liet. tautinių šokių grupę, gegužės 17 d. savo kultūriniame priede, „Boston Post Magazine“, atspausdino ilgą ir gražų straipsnį apie mūsų žymųjį poetą Bernardą Brazdžionį. Boston Post redakcija, skirdama tam reikalui visą puslapį ir straipsnį pavadinama „Lietuvius poetas tremtyje“, jį papuošė didele Bern. Brazdžionio nuotrauka. Straips-

nio autorius — p. John Francis.

— Kai Bernardas Brazdžionis atvyko į JAV, Lietuvos vai kai neteko vieno savo geriausių draugų. — Tokiais žodžiais straipsnis pradedamas. Toliau pasakojama apie žiaurias rusų ir vokiečių okupacijas Lietuvoje, apie poeto kelią į tremtį, iškeliami jo darbai kaip rašytojo ir patrioto.

Straipsnyje Bern. Brazdžionis minimas ir kaip Lietuvių Enciklopedijos visuotinės literatūros sk. redaktorius. Lietuvių Enciklopedijai ta proga skiriama keletas tikrai nuosirdžiai ir šiltai parašytų pastraipų. „Šiuo metu Brazdžionis rūpinasi svarbiausiu reikalu, kurią įgyvendinti ėmėsi Amerikos lietuviai. Čia, So. Bostone, jie rengiasi spausdinti pirmąjį iš 20 tomų savo mokslo darbų, naująją Lietuvių Enciklopediją. Tuo žygiu lietuviai nori parodyti pasauliui savo prisirišimą ir meilę Lietuvai“.

— Nuo to laiko, kai ryšys su Lietuva negalimas, lietuviai čia, JA Valstybėse, turi stengtis išlaikyti gyvą savo tautinę dvasią. Jie gali būti geriausi Jam piliečiai ir kartu prisiminti tokią Lietuvą, kokia ji buvo kadaise“ — baigia straipsnį Boston Post Magazine apie Bern. Brazdžionį. St. S.

„BENDRIJA“

įsisteigė 1952 m. gale, susijungus jona PLB Vokietijos Krašto Valdybos ir Didž. Britanijos Lietuvių Sąjungos knygų leidykloms. „Bendrijos“ administracijos adresas: „Bendrija“, Hannover-Kleefeld, Hagelstr. 6, Germany.

Ruošiama spaudai: A. Giedriaus pasakų rinkinys „Kasdieninės pasakos“, J. Švaisto apsakos „Eldorado“, Alės Nakaitės eiliuotas vaidinimas vaikams „Nunešk, upeli, žąsų pulkeli“, S. Lauciaus dramos veikaliukų rinkinys „Raudonoji Melodija“ ir kt.

ATSIŪSTA PAMINETI

Stasius Būdas. LORETA. Mergaitės likimo romanas, viršelis dail. Dargio, 172 psl. Bendrijos leidinys, kaina 1,80 ct., adresas: 3 Southern Row, London, W. 10, England.

KEISDAMI ADRESUS nepamirškite pasiųsti 25 c. (smulkiais pašto ženklais).

imanoma. Išvydau staiga išaugusią didžiulę sieną, kurios įveikti jokia būdu nebegalėjau. Gal todėl, kad buvau jaunas, kad troškiau gyvenimo, kurį miestas ištais glėbiais spaudė ir rankas. Gal, kad buvau nepataisomas lengvabūdis, nematęs sunkesnės dienos nemokėjau įvertinti nuosirdumo.

Nors su neramia sąžine tariausi jos paklauses, sutikęs gražuolę Eleonorą, pradėjau savo ateitį kurti.

Numatytoji diena atbėgo nepastebėta. Viskas buvo parengta. Suvažiavo artimieji giminės. Tėvai, sesuo su švogeriu, susirinko bičiuliai, pabroliai. Užvertė mane dovano mis. Buvome pasirengę važiuoti pas jaunąją. Lauke vežikų arkliai plieninėmis pasagomis be perstojo kaukėjo į grindinio akmenis ir tartum ragino mus paskubėti. Bet tokiais atvejais yra įprasta, kad kas nors turi būtinai vėlintis. Ši kartą laukėme Stasio.

Atsidarė durys ir jose pasirodė mažas berniukas. Mūsų nuostabai ir nepasitenkinimui nebuvo galo.

— Viena mergaitė prašė ponui (čia jis pasakė mano pavardę) atiduoti štai šitą, — pasakė jis dairdamasis į svečius.

Aš tik dabar pastebėjau jo rankose mažą dėžutę. Aš paėmiau dovaną ir padėkojęs nešiau padėti ant rašomojo stalo, bet įkyrusis Juozas pareikalavo, kad parodyčiau. Anot jo, kad visi pamatytų. Nedelsdamas išvyniojau dėžutę. Nukėliau dangtelį ir išvydau... rožę... Didžiulę, gyvą, raudoną rožę. Prie kotuko buvo laiškas. Sofijos rašyena. Jau nekantraudamas atidariau voką: Brangusis. Mano malda gerasis Dievuliukas išlausė. Aš pasveikau. Šia proga sveikinu, linkėdama sukurti laimingą šeimą. Sofija.

Perskaiciau ir pastyravau. Nejauki tamsa apgaubė mane, pripildė visą kambarį. Ne. Tai nebuvo tamsa, tai buvo šviesa. Šviesa, kuri iš kažkur sklido, plėtėsi ir akinančiu ryšku mu skverbėsi į mane nešdama nepaprastą nuotaiką. Pajutau nuostabų lengvumą. Kelias akimirks jaučiausi tartum atsipalaidavęs nuo žemės ir, kaip pūkas, supamas beribėse dausų žydrinėse. Bet ne, tai nebuvo aš, tai buvo mano iškalusioji malda. Mano ir jos, gerosios Sofijos. Tai buvo didžioji Dangaus palaima, kuri rožės pavidalu nusileido man ir rankas ir paskleidė maloniusius šviesos spindulius. Gėlės žiedlapių duobutės slėpė sidabrinį kristalėliu. Tai galėjo būti rasos lašeliai. Bet ne, tai turėjo būti jos ašaros. Tyros, kristalinės, brangiosios Sofijos ašaros. Kiek ji nelaiminga išliejo jų dėl manęs. Tartum beprotis, begalinio džiaugsmo apimtas, puoliau prie durų ir koridoriuje vos ne apverčiau įeinančio Stasio. Išgirdau jo žodžius, kurie sudėti į sakinį turėjo reikšti kažkokį pasiteisinimą. Gal būtų dėl pavėlavimo. Aš nesupratau nieko. Pagriebiau jį į glėbį ir pabučiavau. Sekančią akimirka nerdamas lauk, girdėjau jį kažką reiškiant, kad aš žadėjau nepasigerti bažnyčion važiuodamas. Bet aš buvau girtas. Mano galva svaigo nuo didžiosios atmainos, nuo besišypsančios rožės ir nuo pabudusios meilės Sofijai.

SAMUEL'S CAR MARKET INC.

MOKA AUGSTESNĖ KAINĄ UŽ TAMSTŲ AUTO-
MOBILĮ IR KEIČIANT JŪSIŠKĮ ĮVERTINĄ AUGS-
ČIAU, NEI BET KURIS PREKYBININKAS
MIESTE.

PIRKDAMI VARTOTĄ AUTOMOBILĮ, PAS MUS
GAUSITE GERESNĖS SĄLYGOMIS, NEI BET
KUR KITUR MIESTE.

TAMSTŲ DISPOZICIJAI TURIME
VISŲ RŪŠIŲ NAUJŲ AUTOMOBILIŲ.

TOLIMESNEI INFORMACIJAI KREIPKITĖS AR
SKAMBINKITE

Lietuviui atstovui
Mr. HENRY ADOMONIUI

Mr. J. C. PAQUETTE, Manager

8945 Lajeunesse, Montreal.
Telefonai: DU — 3289; DU — 7995; VE 6681.

MONTREAL

GASTROLIAVO METROPOLITAN OPERA

Gegužės 22—24 dd. Foru- čios rūšies opera, palyginus ją
me buvo pastatytos kelios ope- su europiniu lygiu.

Rigoletto operoje dalyva-
vo ir mūsų tautietis A. Brazys.
Deja, jis pildė tikrai trečiaie-
les ar katvartaeiles roles, todėl
nėra prasmės operoje jo žiūrėti.
New Yorko Metropolitan
opera garsi tikrai doleriais, bet
ne meniškumu lygiu. Ši opera
yra tūlos kompanijos žinioje,
kuri proteguoja sau artimus
žmones. Labai apsirinka tie,
kurie mano, kad ši opera, mo-
kanti, tur būt, augščiausius ho-
norarus, yra sutraukusi ir ge-
riausius solistus. Ne, tai, bend-
rai imant, yra antros ir net tre-

čios rūšies opera, palyginus ją
su europiniu lygiu.

VIENU LIETUVIŲ DAUGIAU.

Jacques Cartier gyvenan-
tiems pp. J. P. Mickams susi-
laukus sūnaus, įvyko krikšty-
nos, kuriose dalyvavo iš Alber-
tos atvykęs pusbrolis Felemonas
Mickus, klebonas kun. J. Ku-
bilius ir keletas iš Montre-
alio artimųjų ir giminių.
Krikšto tėvais buvo: B. Žem-
gulytė ir J. Lietuvis. Naujagi-
mis pakrikštytas Julijaus-An-
rausius solistus. Ne, tai, bend-
rai imant, yra antros ir net tre-

LIETUVIŠKA

Mėsos krautuvė

Sav. J. ir K. Guzevičiai. Tel. DO 5817
2379 Rosemount Blvd., Montreal.

BELLAZZI-LAMY, INC

TR 5151 7679 George St., Ville Lasalle.
Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.
Insuliacija. Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

LIUDESIO VALANDO I

KREIPKITĖS PAS

Laidotuvių Direktorių

C. Halpin Funeral Home Reg'd.

KOPLYČIA VERDUN — WILLIBORD AVE KAM

PE, PRIE PAT AUŠROS VARTŲ PAR. BAZNYCIOS

4500 VERDUN AVE, VERDUN. Tel. YO 3440

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

D. E. BELANGER & SONS

15 METŲ JŪSŲ TARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588.

391 ST. CATHARINE ST. W. MONTREAL.

CAPITOL FURNITURE CO.,

Penki aukštai baldų PHILIPS ir kt. firmų radijo aparatų
ir elektrinių reikmenų. Visi kiti Jūsų namų reikmenys.
Mūsų prekybos vedėjas, lietuvis, J. RUSSELL yra
krautuvėje kasdien Jūsų maloniam patarnavimui.
TEL.: LA 8621.

MŪSŲ SPORTAS

„KOVO“ SUKAKTUVĖS

Prieš keletą metų turėjome gos meisterio vardą, nustumdami
net 7 sporto klubus, o dabar be turime tik 2 viso Anglijoj.

Todėl, pagerbiant koviečius, jų nepailstantį entuziazmą, jų sportinę dvasią ir pareigos su pratinimą, tenka bent greitomis peržvelgti tuos penkerius me-
tus ir atgaivinti malonius, kar-
tais ir liūdus, atsiminimus.

Pirmą kartą „Kovas“ viešai pasirodė 1948 m., gegužės m.,
kai G. Glatkauskas, susirinkęs
Manchesterio apylinkėje gyve-
nantių sportininkus, įsteigė
sporto klubą ir sudarė krepš-
inio komandą. Pirmosios rung-
tynės buvo su stipria amerikie-
čių Letter de Saints komanda.

Pirmąsias rungtynes „Kovas“ pralaimi. „Kovas“ prisi-
deda prie Oldham krepšinio
klubo ir dalyvauja Anglijos
krepšinio pirmenybėse. 1949
m. gegužės mėn. „Kovas“, švęs
damas savo metines, jau žai-
džia finalinėse rungtynėse Lei-
cesterio dėl Anglijos meiste-
rio vardo, bet priverstas užleis-
ti tą garbę pajėgesnei Letter
de Saints komandai, pasitenki-
na vicemeisterio vieta.

Per sekančius dvejus metus
„Kovas“ dalyvauja ne tik Ang-
lijos pirmenybėse, bet ir Sajos
rengiamose lietuvių krepšinio
pirmenybėse, kur jis laimi meis-
terio vardą. Taip pat dalyvavo
ir įvairiose Sajos ir kitų ren-
giamuose turnyruose.

Savo sportiškumu koviečiai
pasidarė labai populiarius kitų
tautų sportininkų tarpe ir daž-
nai kviečiami įvairiomis parodo-
m rungtynėms su amerikie-
čiais.

1952 m. Kovas išvyksta sa-
vaitės gastrolį į Prancūziją.
Nors visas 8 rungtynes pralai-
mi, susilaukia daug kritikos,
bet, atrodo, „Kovui“ išvyka
buvo labai naudinga.

Ši krepšinio sezona, nors ir
nepasisekė „Kovui“ laimėti
Anglijos pirmenybes (lema-
mose rungtynėse pralaimėta da-
bartiniam meisteriui Manches-
terio YMCA), bet laimėjo Ly-

Duodame ir kreditan

PARAMOUNT JEWELLERS

363 ST. CATHERINE St. W. netoli Bleury HA 0888

78 SAVAITĖS IŠSIMOKĖJIMUI
be nuosimčių

Plačiai išgarsinti laikrodžiai
■ CYMA ■ LONGINES
■ BULOVA ■ OMEGA

Šviesiai melsvi deimantai
Mokame augščiausias kainas
už seną auksą ir deimantus.

EKSPERTŲ GARANTUOTAS
LAIKRODŽIŲ TAISYMAS

Moksio-technikos naujienos

MAISTAS SU PENICILINU.

Ligšiol į maistą pridedami
Vitaminai. Pav., Kanadoje įs-
tatymais yra nustatyta, kiek
turi būti į duoną pridėta Vita-
minų.

Dabar pradėtas tyrinėti į
maistą dėjimas Penicilino.

Dvidešimtyje žemės ūkio
tyrimo stočių D. Britanijoje da-
romi bandymai su gyvuliais da-
vė pasauliui nuostabių patyri-
mų.

Patirta, kad įmaišius kiau-
lėms į maistą penicilino, gali-
ma labai pagreitinti kiaulių au-
gimą — apytikriai vienu treč-
daliu. Tokių kiaulių mėsa nie-
kuo nesiskiria nuo normaliai
augintų kiaulių mėsos.

Bandymai su Aureomycinu
parodė, kad kiaušės, kurios ga-
vo Aureomycino injekcijas,
per tris mėnesius priaugo 27
sv. daugiau už tas, kurios in-
jekcijų negavo.

Scotijos jūroje ir Winderme
re ežere daromi bandymai su
žuvimis. Naudojamos specia-

lios „trašos“, kurios nuostabiai
pagreitina žuvų augimą ir vei-
simąsi.

Cambridge daromi bandymai
su preparatu „sera“. Šis pre-
paratas skatina augalų augimą
ir saugo juos nuo įvairių ligų.
Preparato pagalba išauginti
runkeliai dideni už futbolą. Žie-
diniai kopūstai nuo jo pasidaro
atsparūs šalnos.

Stropiai tiriama chromoso-
mų problema. Merton tyrimų
stoties laboratorijose pavyko
Roentgeno pagalba chromoso-
mus suskaldyti ir naudojant
kombinacijas su cochlicinu
dvigubai pagreitinti augalų au-
gimą. Šiuo metodu išaugina-
mi didesni vaisiai ir gražesnės
gėlės.

Mokslininkai mano, kad atei-
tyje jie pajėgs „prijaukinti“
gamtą ir reguliuoti augalų ir
gyvulių augimą kaip tinkami.

Pagaliau ir žmogus, kaip gy-
vis, taip pat gali būti stipriai
paveiktas.

NAUJOS VILTYS LIETUVIAMS TREMTINIAMS ATVYKI Į AMERIKĄ.

Gegužės 15 d. senatorius
Arthur Watkins kartu su ki-
tais 17 senatorių įnešė į kong-
resą bilių S 1917, vad. „Emer-
gency Migration Act of 1953“,
pagal kurį 240.000 vizų dvejų
metų laikotarpyje būtų skirta
daugiausia tiems, kurie bėgda-
mi nuo komunistų teroro, atsi-
dūrė Vakarų Vokietijoje, Aus-
trijoje ir kituose Europos NA-
TO kraštuose, Turkijoje nei
Trieste.

„Pabėgėlio“ sąvoka taip for-
muluota, kad ji apima visus
tuos asmenis, kurie laike ar po
Antrojo Pasaulinio karo pabė-
go iš Sovietų Sąjungos, ar kitų
komunistinių, ar komunistų val-
domų ar komunistų okupuotų
kraštų Europoje, įskaitant ir

jai laimėti. Kaip geriausio sa-
vo klasėje žaidėjo šiam vasa-
ros sezone P. Kito nuotraukas
ir aprašymus įdėjo „The
News“ ir „Soccer Mirror“. Vie-
nintelė visoje Australijoje lie-
tuvų futbol komanda Vytis
puikiai nešasi pirmyn ir jau pa-
siekė augštosios klasės lygį.
Šiomis dienomis sulaukėme iš
West Australijos futbol tre-
nerių p. Zarčiną, todėl žiemos se-
zonui į mūsų futbolo komandą
galime dėti dar daugiau vilčių.

Kongresui priėmus
šį bilių, atrodo, kad dar bent
3.000 lietuvių galėtų atvykti į
J. A. Valstybes.

Turime dėti visas pastangas,
kad Voiketijoje ir Austrijoje
likę kuo mažiausiai lietuvių.

7582A, RUE EDOUARD, VILLE LASALLE TR 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool Alcide Blais,
4337 Verdun A., Verdun 29—4ieme Av., Ville Lasalle.
YO 3323 TR. 7849.

BRONIUS AMBAKAS

SPECIALISTAS IŠ EUROPOS

BLOKSŲ — BRIKSŲ — PLYTELIŲ
dėjime

MALONIAI PATARNAUS TAMSTOMS.
Vakaris 3867 Henri Julien St., Montreal. LA 9460.
KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

Moteru Rubu Siuveja

siuvu paltus, kostiumus ir sukneles. Darbas augštos ko-
kybės, kainos prieinamos.

STASĖ VENCKIENĖ

6702 Des Erables, Montreal (kampas St. Zotique).

Dr. Roman Pniewski

Daugiametė praktika didelėse ligoninėse ir klinikose.
Vidaus ligų, akušerijos ir venerinių ligų specialistas.
3537 PARK AVE, Montreal. Tel. HA 7623.
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

Siuvėjas

P. ŠIDLAUSKAS

PRIIMU ĮVAIRIUS UŽSAKYMUS.
ANGLIŠKŲ IR VIETINIŲ MEDŽIAGŲ
PASIRINKIMAS VIETOJE.

ATLIEKU MENIŠKĄ DARBĄ.

UŽ SAVO DARBĄ GARANTUOJU.

Kreiptis vakarais po 6 val. Tel. HA 8022
1124 Chenneville St. (kampas Bleury ir Dorchester)
MONTREAL

KAS SKAITO

„NEPRIKL. LIETUVĄ“ —
REMIA LIETUVOS
LAISVĖS KOVĄ!

Jono LADYGOS baldų studijoje

„ARTIS“

priimami užsakymai ir pa-
taisymai sofų, fotelių
(chesterfields). „St. Lo-
uis Textiles“ medžiagų ir
baldų atstovybė fabriko
kainomis.

Av. Verdun-Regina kampas
TR. 0952

MAMERTAS MAČIUKAS

DIPLOMUOTAS MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ
SIUVĖJAS.

AUGŠTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS.

ANGLIŠKOS MEDŽIAGOS — NAUJAUSIOS MADOS.

SKUBUS PATARNAVIMAS.

SPECIALIZUOJUS UŽSAKYMAIS PAŠTU

(mail orders) iš visų Kanados ir JAV vietovių.

Adresas: kampas Mount Royal ir Brebeuf, Montreal.
(vienas blokas į rytus nuo De la ROCHE)

įėjimas: 4504 Brebeuf St. Tel. FR 9141; Res.tel. RA 2-1726.

A.J. Norkeliūnas

PER SAVO AGENTŪRĄ

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

AŠTUNTI METAI KAIP DRAUDŽIA GYVASTĮ, NAMUS, BALDUS, MAŠINAS, BIZNIUS, SUSIRGIMUS ir NELAIMINGUS ATSTIKIMUS. BENDRAI SAŽININGAI PATARNAUJA VISOSE DRAUDIMO SRITYSE.

5637 JEANNE D'ARC AVE., MONTREAL 36
Tel. CL 2363

WELLAND, Ont.

KLB WELLANDO APYLINKĖS LAIKINĖ VALDYBA

birželio 7 d., 11 val. ryto, tuo jau po pamaldų, St. Mary's bažnyčios patalpose kviečia apylinkės lietuvių visuotinį susirinkimą neįsiregistravusiems gegužės 10 d., įvykusiame susirinkime, dienotvarkės klausimams svarstyti.

1. Valdybos rinkimai, 2. E. namieji reikalai, 3. Klausimai ir sumanymai, 4. Susirinkimo uždarymas.

Apylinkės susirinkimas skai-

tomas teisėtu dalyvaujant ne mažiau, kaip pusei apylinkės lietuvių. Kviečiamu laiku reikalingam skaičiui nesusirinkusiems, po valandos susirinkimas įvyks ta, nežinint pilnateisių dalyvių skaičiaus, bet jis gali tirti tik tuos dalykus, kurie yra numatyti dienotvarkėje.

Visus apylinkės lietuvių kviečiame dalyvauti.

Laikinė Valdyba.

St. CATHARINES, Ont.

PER MOTINOS DIENOS MINĖJIMĄ,

įvykusį V. 10 d. St. Catherine vilčių V., Markelis L.; po 1-je, Vokietijoje esančioms mokykloms paremti aukoję po 2 šetkus St., Ambrozejus A., Le dol: Vyšniauskas J., Statkevičius J., Statkevičius J., Bogušius J., Šarapnickas J., Galdikas K., Alonderis J., Panumis A., Ubeika A., Platakis V., Po

St. Catharines Ap. V. ba.

Dr. DORA GORDON

Dantų gydytoja

Kalba lietuviškai

Tel.: WALnut 9773 4914 Decarie Blvd., Montrel.

LIETUVIS LAIKRODININKAS

ŽUKAS ANTANAS

408—8th Ave, Ville Lasalle, Que.

Kreiptis vakarais po 6,30 val.

Atstovavimas įstaigose, patvirtinti dokumentų vertimai ir nuorašai, kalbinė pagalba turto sandėriuose, teismuose, mokesčių, imigracijos, vizų ir kiti reikalai

Jonas Žmuidzin

Paryžiaus universiteto dipl. teisininkas:
3420 Drummond, Montreal, P.Q., Canada. Tel.: PL 6580

DIDELIO PATYRIMO VALYMAS - TAISYMAS DE LUXE CLEANERS

Paėmimas ir pristatymas dieną ir vakarais.
Sav. P. Rutkauskas Tel.: NE 5-0303; 143 — 8 Lachine.

VICTORIA CLEANERS & DYERS CO.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS. MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED. CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY. FUR AND GARMENT STORAGE.

2832 ALLARD TR. 1135

MONTREALIS 2832 ALLARD TR 1135

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždedami jiems „Drex“, kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius. Sutausome rūbus (išsirimus), įsiuvame sagas ir pan. Kiekvieną orą derį paimame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti: TR 1135, galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai:

J. Matulaitis,
J. Kriaučiūnas,
A. Majauskas.

SOTUS ALKANAM PADĖK

AID OVERSEAS, INC., 3133 S. HALSTED ST. CHICAGO 8, U. S. A.

Bendrovė siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus kraštus, išskyrus SSRS. Pristatymas trunka apie 17 d., nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių.

Reikalaukite pilno siuntinių sąrašo.

Siuntinys Nr. 6	Siuntinys Nr. 7	Siuntinys Nr. 12	Siuntinys Nr. 19	Siuntinys Nr. 22
A. 10 sv. cukr.—\$ 2.60	A. 10 sv.kv. miltų \$2.50	2 sv. rūkytų lašinių	1 sv. deg. kavos	1 sv. šokolado
B. 20 sv. cukr.—\$ 4.70	B. 20 sv.kv. miltų \$3.90	2 sv. kiauš. taukų	1 sv. kakavos	2 sv. kakavos
	E. 9 sv. kiauš. t. \$ 5.25	1 sv. šokolado	4 sv. rūk. lašinių	4 1/2 sv. cukraus
	Siunt. Nr. 11—\$ 6.50	2 sv. kiauš. taukų	2 sv. margarino	2 gab. tualet. muilo
	5 sv. cukraus	1 sv. deg. kavos	2 sv. marmelado	

Pažinkime Kanaag

XI — BRITIŠKOS KANADOS ĮSTEIGIMAS

Viena iš britų istorinių sąvybių yra ta, kad karo metu jie gali būti negailestingi, bet laimėjime kilnaširdžiai.

Quebecą paėmus 1759 m., generolui James Wolfe vadovaujant, Montrealui pasidavus sekantį pavasarį, britai perėmė vadovybę St. Lawrence su milžinišku ežerų ir miškų užnugariu, kuris 150 metų sudarė prancūzišką Kanadą.

Tol, kol Septynių metų karas tęsėsi, Kanada pasiliko britų kariuomenės kontrolėje. Ka da Paryžiaus taikos sutartis 1763 m. buvo patvirtinta, tada buvo leista proklamacija, kuri suteikė „Quebeco Provincijai“ civilinę valdžią.

Šios teritorijos riba buvo apibrėžta nuo Labradoro iki Hudson Bay ir į pietus iki to, kas dabar yra Ohio ir New England valstijos. Net dabartinė Čikaga buvo šios išsitiesusios teritorijos dalimi. Šiaurės vakarų teritorija buvo palikta

Hudson's Bay kompanijos kontrolei, nes kad karalius ir turėjo pergalę, jis turėjo apgalvoti šios galingos kompanijos privilegijų susiaurinimą.

Šiaurinė Amerika dabar pasidaro britiška, nuo Arktikos sniego ir pasaulio vakarinio krašto iki Meksikos įlankos.

Britai nieko nedarė, kad sutrukdėtų prancūzų religinę teisę arba jų kalbą. Išsivystė harmoniška situacija ir daug britų kareivių, kurie atvyko kaip nugalėtojai, pasiliko kaip naujakuriai iš karto buvo įtraukti į ūkinį ir ūkinį, bet greit pasidarė draugiški, nes visos priešingumos išnyko ir jie toliau taip gyveno, kaip anksčiau.

Sulig proklamacijos valdymas buvo ir toliau tęsiamas bernatoriaus ir tarybos, kurie buvo paskirti. Tam tikri nuostatai davė galimybę rinkti tarybą, bet Anglijos įstatymai

uždraudė katalikams dalyvauti rinkimuose. Britų gubernatorius buvo išmintingas ir nesistengė ką nors daryti, kad vėlu prie rinkimų, nes tokiose sąlygose maždaug 400 angliškų kalbančių kanadiečių turėtų 70.000 prancūzų savo kontrolei.

Gan didelė dalis investavimo kapitalo įplaukė į kraštą, tai buvo įvykis, kuris niekuomet nebuvo įvykęs prancūzų valdymo metu. Taip buvo sukurta britų kontrolė industrijoje ir investavime. Kanada pradėjo turtėti.

Stephen Leacock, žinomas Kanadietis istorikas, šį laikotarpį taip aprašo: „valdymas didesne dalimi buvo laimingas nesirūpinimas, ta atsitiktinė valdymo forma, kuri geriausiai tiko britų temperamentui“.

1774 metais buvo priimtas Quobeco Aktas. Jis siekė palaikyti Kanadą britų valdžioje, bet išlaikė prancūzų civilinę teisę, suteikė religinę laisvę visiems ir išlaikė esamą feodalinę sistemą. Aktas savaime leido naudotis prancūzų kalba namuose ir teismuose ir nesistengė išplėsti anglų kalbą už oficialinio vartojimo.

Šie principai buvo inkorporuoti vėlesniuose įstatymuose 1791, 1840 ir 1867 metais (Britų Šiaurės Amerikos Aktas) ir tie nuostatai, kurie tada buvo išleisti, yra šios dienos Kanados pagrindai. (CS).

PADEKOS

Draugams, pažįstamiems ir visiems, suteikusiems paskutinį patarnavimą — palydėjusiems į amžiną poilsio vietą mylimą brolių ir švogerį Jurgį Egliną, nuoširdžiai dėkojame. Margareta ir Antanas Jonikai.

LEIDINĖS APIE JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĘ

J. J. Bachunas (Sodus, Mich.) išleido LOKO paruoštą leidinį apie JAV Lietuvių Bendruomenę.

Šalia LOKO pirmininko prel. J. Balkūno įžanginio rašinio — Lietuviai, į bendrą darbą, — leidinyje yra LB inkorporavimo duomenys, LB aktas, laikinieji įstatai, instrukcija apylinkių organizavimo reikalui, nurodymai tautinio solidarumo įnašų klausimu, Bendruomenės apygardų sąrašas ir žinios apie LOKA.

Leidinė, norintieji, galės gauti apygardų valdybose arba tiesiog iš LOKO sekretoriaus (P. O. Box 507, Waterbury, Conn.).

KOMPOZITORIUS GAIDE LIS KURIA

Komp. J. Gaidelis sukūrė trečiąją simfoniją dideliame orkestre ir ketvirtą styginį kvartetą, labai modernios formos.

„NL“ ADMINISTRACIJA

prašo Gerb. Skaitytojus atnaujinti prenumeratą 1953 metams

PIENO IR MEDAUS...

Atkelta iš 3 psl.

10 valandai vakaro. Čia per 115 dienų nunoksta gražiausi kviečiai, įsigiję pirmos rūšies auksinių grūdų vardą pasaulio parodose. Dar toliau už Grand Prairie, už 150 mylių į šiaurę, prie Fort Vermilion kviečiai užauga ir nunoksta net per 110 dienų.

Daugiau bus.

TEL. FA 0209

Joe's Butchery & Grocery

1918 FRONTENAC ST. (prie Ontario St.)

(buvusi Juozo Paplauskio)

SAV. JUOZAS LAURINAITIS.

Visų rūšių maisto produktai ir įvairios mėsos bei mėsos gaminiai.

Gaminame šviežias ir rūkytas lietuviškas dešras. Taip pat prieinama kaina patarnauju sunkvežimiu.

Audžiu tautinius rūbus.

JUOSTAS, PAGALVĖS, STALTIESĖS, UŽUOLAIKAS ir kt.

NEAUŠTOS KAINOS.

288—6 Ave. Ville LaSalle. Ald. Bobėnaitė-Puniškienė.

VICTOR HARDWARE

5939 MONK Boulevard, MONTREAL. Tel.: FI 1492

SAVININKAI BROLIAI BRATAUSKAI

There is a RAMSAY PAINT for INTERIOR or EXTERIOR USE!

in FLAT SEMI-GLOSS GLOSS FINISHES

PERKANTIEMS DAŽUS GALONAIŠ, NAMŲ SAVININKAMS DUODAMA 20% NUOLAIDA.

CROSLY RADIO ir TELEVIZIJA

C. C. M. DVIRAČIAI

PASINAUDOKITE SPECIALIA VISŲ PIRKINIŲ NUOLAIDA, TAIKOMA LIETUVIAMS!

Savininkas MYKOLAS GUOBYŠ

2240 St. Anne St.,

St. Hyacinte, P. Q.

Tel. 4-5074.

(35 mylios nuo Montrealio)

GUOBYŠ CHINCHILLA RANCH

Parduodu su garantija registruotus grynakraujus CHINCHILLAS.

Puikiai galite auginti garaže, rūsyje arba atliekamame kambaryje. Pradėję kaip pašalinį užsiėmimą, galite išauginti labai pelningą biznį.

Dėl informacijų galite parašyti, paskambinti ar aplankyti šeštadieniais ir sekmadieniais, o kasdien tik po 6 val. vak. Pristatau į visas Kanados provincijas.

Lietuviška moterų kirpykla

DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPA-LAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).

2521 CENTRE St., Montreal.

Fitzroy 3292.

Rūta

LIETUVIŠKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ
JŲSŲ PATARNAVIMUI
PRAŠOME APLANKYTI
7730 Broadway St. (kampas 8 Ave.).

Ville Lasalle.

A. GAURYS.

Telefonas: HE 0100

J. GRAŽYS

SIUVU NAUJUS IR
TAISAU SENUS
KAILINIUS PALTUS.
DUODU GERĄ KAILIŲ
PASIRINKIMĄ.

DARBĄ ATLIEKU
SAŽININGAI
IR ŠVARI.

KAINOS PIGESNĖS
KAIP KITUR.

7437 BLOOMFIELD,
Park Extension.
CRescent 2279.

Kreiptis po 6 val. vakaro, šeštadieniais — visą dieną.

J. J. ELLIS, Realtor

383 RONCESVELLES AVE., TORONTO, ONT.

JEIGU NORITE PIRKTI AR PARDUOTI NAMUS, FARMAS, GAZOLINO
STOTIS, KRAUTUVES AR KITOKIUS BIZNIUS, VISUOMET JUMS MIELAI
PATARNAUS MŪSŲ ATSTOVAS

Vytautas Lunys

TELEFONAI: BIURO LA 8000, BUTO LY 2048

HAMILTONO LIETUVIŲ VYSK. M. VALANČIAUS
SEŠTADIENIO MOKYKLA, š. m. birželio m. 6. d. St.
Michaels salėje, 213 James St. N., rengia linksną

VAKARĄ

Po meninės dalies, gausi fantais loterija, šokiais ir t. t.
GROS BENNY FERRI ORKESTRAS. VEIKS GAI-
VINANTIS BUFETAS. Pradžią 6 v. 30 min.
Mokykla.

HAMILTON**HAMILTONO LIETUVIŲ ŽINIAI**

Birželio trėminių minėjimas Lietuvišką solidarumą! Visi
rengiamas bendras visų pabal junkimės į protesto demonstra-
tiečių š. m. birželio mėn. 14 d. cijos eiles!

šią tvarką: KLB Hamiltono Anylinkės
Pamaldos įvyksta lietuvių Valdyba.
bažnyčioje 58 Dundurn St., VYSK. M. VALANČIAUS
N. Pamaldų pradžia 10 val., Hamiltono šeštadieninė moky-
baigiasi 11,30 val. Tuojuo po klia šį šeštadienį, birželio 6 d.
pamaldų visi rikiuojamės gat St. Michael salėje rengia links-
vėje demonstracijoms. Dmons ma vakarą su programa, kurią
tracijų eiseną nešina vėliavom, atliks mokyklos mokiniai. Po
plakatais ir šūkiu pajuda nuo programos smagūs šokiai. Pra-
bažnyčios lygiai 12 val. Čia gžia 6 val. 30 min.atžygiuoja estų ir latvių grupės, kurios prisijungia prie lie-
tuvių. Bendra kolona eina tų. Iš T. FONDO HAMILTONO
Ging gatvė į rytus iki Gore sk. valdybos pasitarukė O. Čerš
Park prie Mac Donald pamink- kutė. Į jos vietą, sk. vedėjas
lo. Čia įvyks trumpas kalbos St. Bakšys, pakvietė S. Bogus
ir bus padėti vainikai. Nuo pa lauskiene.minklo tiesiai einama į Royal

Connought Hotel Cristal sa-
lę minėjimo. Pats minėjimas
bus trumpas, kad ilgai nebevar-
gintų po demonstracijos.

Nuoširdžiai prašome visus
kuo skaitlingiausiai dalyvauti
demonstracijos eisenoj ir minė-
jime. Moterys prašomos pasi-
puošti tautiniais rūbais. Kuo
didesnis skaičius žygiuosim —
tuo didesnį įspūdį padarysim
kanadiečiams. Mūsų protestas
prieš bolševikinį terorą vykdo
mą Lietuvoje ir visam Pabalty
turi efektingai nuskambėti.
Tad visi iki vieno parodykim
savo vieningą nusistatymą ir

PARDUODAMI NAMAI

Visose miesto dalyse
Taip pat turime naujų namų
su žemu įmokėjimu nuo 2500
— 3000 dol. Mielai Jums pa-
rodysiu ir suteiksiu daugiau
informacijų.

A. TAMULAITISTel. MA 1177
Namy OR 2657**A. W. FARLINGER**

Real Estate

2000 Yonge St. Toronto.

Maloniai pranesame!

NAUJŲ „FORD“ AUTO MOBILIŲ IR SUNKVEŽI-
MIŲ PIRKIMO REIKA LAIS KREIPKITE
S MŪSŲ ATSTOVĄ

V. PESECKA**INFORMACIJA:**

vakarais 18 — 21 val. šeštadieniais 10—13 val.
DIDELIS PASIRINKIMAS VARTOTŲ AUTOMO-
BILIŲ IR SUNKVEŽIMIŲ, BE TO GREITAI IR
SAŽININGAI ATLIEKAME VISŲ AUTOMOBILIŲ
ĮVAIRŲ REMONTĄ.

FORD-MONARCH ATSTOVYBĖ

CHURCH MOTORS LTD

1638 BLOOR Street West, Toronto.

Tel. OL 2371

**TORONTO, HAMILTONO IR JŲ APYLINKĖS
Kontraktorius K. TRUMPICKAS**

Nuo š. m. sausio mėn. atidarė savo skyrių ir TORONTE.
Tuo tarpu ĮRENGIAMŲ NAUJŲ OIL BURNERIAI į nau-
jas ar senas krosnis papigintomis kainomis ir išsimokėji-
mui iki dvejų metų.

Dėl informacijų ar įrengimų prašome kreiptis:
TORONTE: 693 DOVERCOURT RD. Telef. LO. 8951
HAMILTONE: 18 SPADINA AVE. Telef. 92035.

**VAKARŲ LIETUVIAI GY
VI IR JUDRŲS.**

Crow's Nest Pass, BC. Prieš
daugiau kaip 4 metus Crow's
Nest Pass lietuviai susibūrę į
Kanados Liet. Tarybos skyrių
ir sudarė judrų vienetą. Pirmų
jų 2 metų laikotarpį jaunimas
daugumoj išvyko į Rytus ar
tęsti mokslus kitur. Dabar kai
kurioms anglių kasykloms Al-
bertoj užsidarius, o ir kitoms
nepastoviai dirbant, nemaža
lietuvių šeimų išvyko į Ryt. Ka-
nadą ir KLB Crow's Nest Pass
apylinkė praretėjo bent pu-
siau.

Tačiau ir praretėjus KLB
Crow's Nest Pass apylinkė yra
dar gana judri. Ji sugeba su-
rengti pasilinksminimų, susi-
rinkimų ir remia bendrus lietu-
vių kultūrinius reikalus.

Balandžio 18 d. Belleve, Al-
bertoje, lietuviai surengė neti-
kėtą partiją pp. Onai ir Pranui
Petravičiams, jų 25 metų vedų
bū proga. Gražus lietuvių bū-
rys pasveikino p. Petravičius
sidabrinį vestuvių progą, įteikė
gražią dovaną ir po to padai-
navo ir pasilinksmino, prisimin-
dami jaunus dienas.

Gegužės 2 d. Crow's Nest
Pass lietuviai surengė išleistu-
ves Fernėje, B. C. Balsų šeimai
išvykstančiai į rytinę Kanadą.
Prisiminimui išvykstantiems
įteikė Crow's Nest Pas kalnų
paveikslus, palinkėjo sėkmės ir
geros ateities. P. B.

je, neskaitant vietinių išmokė-
jimų, jau turima per 170 dol.
Taip pat, tenka priminti, kad
HLKM D-jos skyrius, į Vokie-
tiją, š. m. balandžio mėn. 20
d. pasiuntė avalynės, rūbų per
1920 svarų ir pinigais — 130
dol.

**ANTANAS GURECKAS
PIRKO NAMUS**

Hamiltono lietuvių kolonijo-
je priskaitoma apie 150 namų
savininkų. Antano Gurecko
nupirkti namai yra moderni-
škiausi ir brangiausi (350 Aber-
deen St.). Pirkėjas yra naujas
kanadiečių; darbštus vikinas;
moka taupyti ir dvigubai dirbi-
ti, nepavargti. Alg. G-nis.

**MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ
SIUVYKLA**

SIUVU MOTERIŠKUS IR VYRIŠKUS RŪBUS, IL-
GAMETIS PATYRIMAS; DIDELIS MEDŽIAGŲ PA-
SIRINKIMAS VIETOJE. PRAŠAU ATSLANKYTI:

MR. JURGIS EIDUKEVIČIUS374 Barton Street E., Hamilton, Ont.
LIETUVIAI PAS LIETUVIUS!**MOTERŲ KIRPYKLA**

961-A Bloor St. W., (prie Dovercourt) II augšte,
„CLARE'S BEAUTY PARLOR“
daro pusmetinius ir vienkartinis šukavimus, kerpą
ir dažo plaukus, daro galvos ir veido masažus.
Tel. LL. 8871. Prašoma užsakyti iš anksto.
Savininkės G. Jonušienė ir F. Kupčiūnaitė.

DĖMESIO! Statau naujas alyvines ir kitokias krosnis,
taip pat remontuoju senas. Pravedu gazo linijas, pri-
jungiu plytas, statau radiatorius, vandens apšildymo kros-
neles ir atlieku kitokius panašius darbus.

Pranešu klientams savo naują adresą:
7 HAVELOCK, Toronto, telef. LL 4576
ANT. JUOZAPAITIS

John J. ELLIS,**REAL ESTATE**

1072 BLOOR ST. W., TORONTO, Ont.

MALONIŲ IR SAŽININGŲ PATARNAVIMŲ MŪSŲ
FIRMA ĮSIGIJO GERĄ VARDĄ TORONTO VISUO-
MENĖJE. PAS MŪS DIRBĄ VIRŠ 80 ĮVAIRIŲ
TAUTŲ AGENTŲ. KASDIEN GAUNAME APIE 60
NAMŲ PARDAVIMŲ. TODEL, JEIGU TAMSTA
JIESKOSI NAMO, BIZNIO, SKLYPO ir t. t., ATSI-
MINK IR SAVO PRIETELIUI PATARK, KAD, VI-
SUOSE PIRKIMO - PARDAVIMO — PASKOLŲ
GAVIMO REIKALUOSE TAMSTOMS MIELAI PA-
TARS IR PATARNAUS

P. LEONAS

TEL. ME 2471

BUTO KE 7425

1072 BLOOR ST. W., TORONTO, Ont.

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS

Kostiumus ir paltus siuvu pagal naujausias madas. Tu-
riu didelį pasirinkimą įvairių angliškių ir vietinių medžia-
gų. Visus darbus atlieku pigiai, skoningai ir punktualiai.

E. D. KONDRATAS1113 A Dundas St. W. (netoli Ossington). Toronto.
Tel. LL 9626.**DĖMESIO TURINTIEMS AUTO MAŠINASI!!!****Imperial Auto Collission**

Atlieka visų mašinų visokį remontą:

(sparnai, durys, priekis, rėmai).

Spalvų, dažymui, didžiausias pasirinkimas.

Darbas garantuotas.

561—567 KEELE Str.

vienas blokas į pietus

nuo St. Clair

TORONTO, Ont.

Biuro telef.

JU 4773

Namy CE 1-3444

TORONTO**GRANDIOZINIS VASAROS LIETUVIŠKOJE VASAROS
BALIUS KOLONIJOJE,**

Pirmą kartą šiais metais To-
ronto jūrų skautės vėl turės sa-
vo tradicinį šokių vakarą pui-
kiame Palace Pier, šeštadienį,
birželio 13 d.

Gros Palace Pier 15 žm. or-
kestras; veiks palace Pier bu-
fetis su visokiais gėrimais. Įe-
jimo kaina nepakelta! Iš nau-
dokite šią retą progą praleisti
vakarą tikrai puošnioje aplin-
koje. Staliukus galima iš anks-
to užsakyti pas jūrų skautes
p. Ropienę, tel. MU 7764 ir p.
Skukauskienę JU 7880.

Toronto jūrų skaučių bičiulių
būrelis.

W. A. LENCKI,

B. A., L. L. B.

TEISININKAS —

Advokatas — Notaras

100 Adelaide St. W.

Room 107

Telefonas EM. 6-4182

Toronto

**DĖMESIO!
Lietuvis Elektros — Radio
Technikas****ANTANAS ČEPONIS**

Taisau, patikrinu, prijungiu

ar perstatau:

europietiškus ir vietinius ra-

dijo aparatus, patefonus, vi-

sų paskirčių automatus.

Kintamos ar tiesioginės

srovės motorus.

Be to, apimu namus pilnam

instaliavimui ar pakeitimui

srovės, duodu techniškus

patarimus.

Skambinti telef. KE 1080

190 Wright Ave., Toronto.

Didžiausias namų pasirinkimas**KANADOJE DIDŽIAUSIOJE NUOSAVYBIŲ
PIRKIMO PARDAVIMO ĮSTAIGOJE**

Pirkdami ar pardu-
dami pasitarkite su
mūsų ekspertais.

Mes turime šimtus
įvairiausių namų.
Taip pat
duodame paskolas.

Platesnių informacijų ir visais namų pirkimo-pardavimo
reikalais kreipkitės

A. Kiršonis V. Morkis B. Sergautis

Telef. KE 9272 ir KE 0415

1460 DUNDAS St. W. (prie Dufferin)—TORONTO.

ERNEST RIDOUT

REAL ESTATE LIMITED REALTORS

Centrinė Įstaiga 1172 Bay St., Toronto, Ont.

LA 7570

**WILLIAM BENDENA
REAL ESTATE**

1555 Dundas St. W. (kampas Sheridan) Toronto.

Pirkdami ar parduodami Namus pasitarkit su mumis) —
mielai jums patarnausim!

DĖMESIO!

Visuomenės patogumui High Parko rajone naujai ati-
daryta valymo, prosinimo įmonė.

ATLANTIC CLENERS DYERS & PRESSERS.

Rūbai išprosimami tuojau (palaukus)

Rūbai priimami ir pristatomi į namus.

Skambinti: MU 2263

2763 DUNDAS W. TORONTO.

(prie Indian Rd. crs.)

Savininkas Br. NORKUS.

F. N. Prebble

REAL ESTATE

1052 A. BLOOR ST. W. TORONTO

JEI PAGEIDAUJATE PIRKTI AR PARDUOTI NUO
SAVYBES: HOTELIUS, BIZNIUS, NAMUS, FAR-
MAS, PRAŠOME KRTIPTIS PAS LIETUVI
PARDAVĖJĄ:

J. Rukša

BIURO TELEF.

OL 5176

OL 7193

MONTREAL

MONTREALIO LIETUVIAI LAIMĖJO ŠOKIUS.

Sekmadienį Gesu Hall įvyko konkursinis šokių festivalis, kuriame pasirodė indėnai, skotai, ukrainiečiai, graikai, čekai, Kanados prancūzai ir anglai, vengrai, japonai, bretonai, vokiečiai ir lietuviai su savo liaudies šokiais. Šokių vertintojai pirmą premiją įteikė vokiečiams už švabų šokius, antrą premiją gavę ukrainiečiai, trečią lietuviai ir 4 bretonai.

Galima sakyti, kad šiame festivalyje pakartoti tie patys šokiai, kurie buvo parodyti Fo rume kardinolo garbei.

Lietuviai ir ši kartą šoko malūną, kuris p. Kibirkščio gerai sukomponuotas dinamikos tikslams ir ta prasme daro labai gerą įspūdį, tiksliai šokio išbaigimui reikia didesnės šlifacijos, tobulesnio išbaigimo, kad daugiau šokis jaustųsi.

Lietuvių grupė bendrai imant, atrodė visai gerai, o savo ekspresija, gal, buvo visai pirmoje vietoje. Trečia vieta palnyta su kaupu.

Antroje daly buvo rodomi modernieji ir salioniniai šokiai. Čia pasirodė Castella studija su Samba, Tango; negrai su Stepu, japonais su specifiniais japonų šokiais ir lietuvių Jonė Kvietytė su savo basakojėmis.

Savo srityje J. Kvietytė istudija buvo tikrai savaiminga ir naujoviška. Ypač mechaniskai originalus buvo pirmasis šokis, vaizduojantis robotinius pūdus. Tos pačios 4 studijos mokinės išpildė ir basakojų muziką, priklausančią dokojo šokiui. P. Jonė Kvietytė laimėjo vienintelę šiam skyriui duotą premiją. Tai buvo teisingas sprendimas, kai dėl pirmosios premijos tenka labai susvyruoti, ypač, kad tie švabų šokiai daugiau panašūs į kovą, muštynes, pasipardymą, bet ne į šokius. Brutalus masas kažkaip, gal švabams ir būdingas, bet ne šokiui.

ORGANIZACIJŲ DĖMESIUI

Montrealio Apylinkės Tautos Fondo skyriaus steigimo reikalu visos organizacijos prašomos atsitiesti, kaip buvo sukurta organizacijų pirmininkų susirinkime, savo kandidatus į posėdį, įvykstantį A. V. parapijos bibliotekoje, birželio m. 6 d. 8 val. vakare.

Apylinkės Valdyba.

LIETUVIŲ AKADEMINIO SAMBŪRIO

susirinkime dr. H. Nagys skaitė paskaitą tema Impresionizmas literatūroje. Paskaita buvo nepaprastai įdomi ir labai vaizdžiai perteikta, pailiustruojant Hamsuno, Rilke's ir kitų kūrybos pavyzdžiais. Iš lietuvių rašytojų buvo cituotas Marius Katiliškis ir Jankus. Paskaitoje buvo nagrinėjamas impresionistinis ir impresionistas rašytojas, lyginant visa tai su tos epochos teptuko menininkais. Po paskaitos H. Nagis buvo suruoštas literatūrinis susirinkimas.

REIKALINGA vedusių pora

namų ruošai, kriščiūnų šeimose, moteris virėja, vyras įvairiems namų darbams. Geras atlyginimas. Pageidaujamos rekomendacijos. Skambinti FI 5439.

VESTUVĖS, GRUPĖS, PORTRETAI

Namuose ir studijoje.
72 St. CATHERINE E.,
Montreal, HA 0491.

Dr. E. Andrukaitis

956 Sherbrooke E.
Tel. CH. 7236

MIESTAS PASIPUOŠĖ KARŪNAVIMO ISKILMĖMS

Elzbietos karūnavimo D. Britanijos karalienės iškilms Montrealio miestas pasipuošė ir tam tikslui išleido 6.750 dolerių. Deminijos skvere pastatė 40 stulpų po 30 pėdų aukščio, ant kurių pakabintos po 12 pėdų ilgio vėliavos. Fletcher's Field pastatytos kariuomenės paradui stebėti estrados.

Mieste visos gatvės, vitrinos, namų fasadai papuošti vėliavomis, kraūnavimo vaizdais, karalienės paveikslais. Didieji namai ir įstaigos papuoštos ypatingai iškilmingai ir ištaigiai.

PRIEŠVEDYBINĖS STAIGMENOS

Inž. Jonui Paškevičiui draugai suruošė priešvedybines staigmenas, kurios metu apdovanojo ir palinkėjo laimingo gyvenimo.

P. A. Stravinskaitė šeštą suroštas gražus mergvakaris su dovanomis ir palyda į naują gyvenimą.

Elvyrai Tamošiūnaitė, H. Šimonienė ir D. Tamošiūnienės iniciatyva pp. Juškevičių bute, buvo suruošta priešvedybinių staigmena, kurioje dalyvavo per 50 asmenų. Buvo daug dovanų ir linkėjimų.

NELAIMĖS IR LIGOS

Antanas Riauba autokatas trofoje sulaužė koją ir 3 savaites gulėjo ligoninėje. Dabar sugipsuota koja guli namie.

Susirgo p. Stankaitienė, kuri skiriama ligoninėn.

P. Vienožinskaitė-Adamoniene sunegalavusi ir patikrinta sveikata. Išvyksta poilsio.

Pp. Kazlauskų dukrelei Nijolei bežaidžiant aikštėje nulažta kairę ranką. Gydoma namie.

J. Parojus iš gydytojų gavo 3 savaitių sveikatai sustiprinti poilsio atostogas.

H. Adamoniui padaryta tonzilių operacija.

SUSILAUKĖ PRIE AUGLIO. Vilasaličių pp. Pocauskų šeima susilaukė pirmgimio sūnaus. Naujagimis sveikas, o tėvai laimingi.

GRAZIOS VESTUVĖS

Šeštadienį, AV parapijoje su situokė Birutė Adomaitytė su Adamu Jocu. Vestuvės buvo labai gražios. Po šliūbo buvo šauni puota, kurioje dalyvavo gražūs būrys tautiečių.

Vaišių salėje jaunieji buvo sutikami p. Žemaitienės ir Pov. Joco. Vestuvėse dalyvavo pp. Gričiūnai iš Bostono ir VI. Jocas su žmona, p. Dambrauskas ir A. Pamerytė iš Toronto.

LANKĖSI MONTREALY

Tarnybos reikalais vykdamas iš Ottawos į Halifax'ą, kaip valstybės tarnyboje dirbąs inžinierius A. Paškevičius, pereiną savaitę lankėsi Montrealy ir ta proga pasinaudojo pažūrėti pp. Motūzų rodomų Lietuvos ir lietuviškų filmų.

Pracitą savaitgalį iš Norandos lankėsi p. A. Rugys, atvykęs savo mašina, pas savo seserį p. Rugytę, kuri gyvena Vile Lasalle.

AV PARAPIJOS VAKARIENĖJE

dalyvavo apie 200 asmenų. Bažnyčios statybai likę apie 200 dol.

Matilda ir E. Černiai susilaukė antro sūnaus. Adelė ir A. Stankūs susilaukė dukters. Margareta ir A. Rokai susilaukė dvynukų — sūnaus ir dukters. Visi patenkinti šeimos padidėjimu.

MIESTAS STATYBŲ AUTOSKAITLIUKUS

Automobiliai už pastovėjimą, kuris gali trukti iki 2 valandų, už kiekvieną pusvalandį turės mokėti 5 centus.

Veda sktn. inž. J. Bulota

„NERINGOS“ SKAUČIŲ TUNTO STOVYKLA

Stovyklavimas yra neatskiriama skautavimo dalis. Stovyklų yra pritaikoma ir išgyvenama tai, ką per metus skautė suėgose išmokė. Stovyklų mergaitė pažįsta, ką reiškia „skautė gamtos draugė“, stovyklų ji įsisąmonina, kad „Skautė — sesė kitai skautei“. Ten ji išmoka būti punktuoli, drausminga ir savarankiška; tik ten ji pajunta, kas tai yra gyventi po atviru dangum. Neįmanoma žodžiais išreikšti, kiek daug duoda mergaitė stovykla — reikia pastovyklauti, kad tai išgyventume ir suprastume.

„Neringos“ skaučių tunto stovykla įvyks nuo 8. 7. 53. iki 19. 7. 53, St. Emile, Laurentian kalnuose (ten pat, kur pernai). Stovyklos mokestis 10 dol. Stovyklauti kviečiamos visos mergaitės nuo 6 iki 17 metų. Stovyklai vadovaus sktn. Ir. Lukoševičienė, mankštą pravedi sutiko šokėja Birutė Vaitkūnaitė. Mieli tėveliai, sudarykime salygas ir leiskime savo dukroms bent 12 dienų palikti mėsos dulkes, atsigauti tyram ore ir svarbiausia sustiprėti lietuviška dvasia — būti lietuvių būry.

Norinčios stovyklon vykti užsiregistruoja pas vienetų vadovus, Aušros Vartų parapiją, pas p. Kęsgailą — HE 5956 ar pas sktn. Ir. Lukoševičienę, su mokėdamos stovyklos mokestį iki 28 birželio, 53.

Smulkesnės informacijos bus duodamos sekančiuose numeruose.

Tuntininkė.

Idomi Gairelė. Aušros tuntas Diepholze, Vo kietijoje, leidžia rotatorium

NAUJAS LIETUVIS DAKTARAS.

P. J. Mališka, studijavęs Montrealio universitete odontologiją, jau baigė universitetą ir birželio 3 dieną gauna dantų gydytojo diplomą. Tai bus pirmasis naujas ateivis, išėjęs Kanados universitete odontologiją ir bene iš viso pirmasis lietuvis dantų gydytojas Kanadoje.

KILS DUONOS KAINA? Kanados kviečių komisija paskelbė keliantį kviečių kainą vienam bušeliui 25 centais. Buvo bušelio kaina 1 dol. 80 ct., dabar bus 2,05 ct. Dėl to manoma pakils kiek duonos kaina.

BUS DAUGIAU SUTUOKTUVIŲ

Po Vėlykų jaunimo poravimas vyksta gana intensingai. Kas savaitę vis tuokiasi kelios poros.

Šią savaitę, šeštadienį, AV parapijos bažnyčioje bus sutuoktuvės žinomų tautiečių — p. A. Stravinskaitės ir p. J. Paškevičius. Šliubo metu giedos op. sol. E. Kardelienė ir parapijos choras, vedamas p. Piešinos. Netrukus tuokiasi Adelė Gatautytė su anglų tautybės montrealiečiu.

Šliubo metu giedos 311 MIESTO SUKAKTUVĖS. Prieš 311 metų Chomdey Maisonneuve nugalėjo Iroquois indėnus ir įsteigė Montrealio miestą. Šias sukaktuves Montrealio miesto savivaldybė pažymėjo Place d'Arme aikštėje specialie iškilme, ties Maisonneuve paminklu.

BALETAS FORUME

Birželio 4, 5 ir 6 dienomis gastroliuos Londono Festival Baletas.

AUTOMOBILIŲ VAGYSTĖS

Daugumas automobilių vagysčių išaiškinamos ir vagys su randami. Taip pernai buvo su gauti 265 suaugę ir 229 jauni vagys ir jų pavogti automobiliai grąžinti savininkams, bet vogimai pasiekė 5 milijonų dolerių sumą.

Margis Vaisinė

JONAS V. MARGIS — VAISTININKAS
19 St. John's Rd. (prieš 3131 Dundas St. W.) Toronto.
Receptams naujiems ar seniems — tik paskambink ar parašyk — mes pristatysime kuo greičiau. Pristatymas visa me mieste VELTUI. Taip pat turime: trejos devyneris, ramunėlių, Celsijaus termometrų, (foto reikmenų, mažų vaikų valgių, 4711 odelono, vitaminų ir tt.
Telefonas MU 9543. Valandos 9 a. m — 9 p. m.

TORONTO

VIENUOLIAI PRANČISKONAI

Torontan jau atvyko. Jie turi įgaliojimus iš Romos, o iš vietinio arkivyskupo gavo visus leidimus, steigia naują parapiją ir pradeda statyti naują bažnyčią. Jų viršininkas yra kun. B. Grauslys.

KATALIKŲ MOTERŲ DRAUGIJOS

metinis suvažiavimas įvyko gegužės 30 d. parapijos klebonijoje.

DAINOS GRUPĖS SUSIRINKIMAS

paskirtas ši šeštadienį, birž. 6 d., 4 v. po pietų p. Slizienės bute, 53 Hewitt Ave.

BIRŽELIO SUSIRINKIMAS

Birželio 12 d. 8 v. v. Lietuvių Namuose, įvyks biržiečių susirinkimas. Tikslas — išrinkti klubo valdybą, padėti na riams materialiai ir palaikyti artimus santykius su Amerikoje esančių biržiečių klubais.

Maloniai kviečiame biržiečius ir prijauniančius atvykti į susirinkimą. L. V-ba.

TAUTININKŲ SUSIRINKIMAS

įvykęs gegužės 17 d. Liet. Namuose aptarė techninius klausimus, ryšyje su ruošiamu š. m. liepos mėn. 4 d. Tautinės sągų skyrių atstovų suvažiavimu Toronte.

Į suvažiavimą išrinkti atstovai: p. Jurkevičienė, K. Kalandra, A. Kiršonis, A. Kuolas ir J. Paršeliūnas. Iki šiol T. S. skyriai yra susiorganizavę Montrealy, Toronte ir Welland. Centro Valdybos pareigas eina Montrealio skyrius. L.

Pagaliau sekė ilgos ir linksmos vaišės, pajavirinamos šokiais.

GELIŲ BALIUS TORONTE! 1953 m. birželio mėn. 6d., šeštadienį, UNF didžiojoje salėje (297 College St.). Žydinčios gėlės, puiki muzika, atsi-gaivinimi bufetas. Pradžią 8 val. vakare.

Tamstos atsilankymas — au ka vargstančiam. „Caritas“ TORONTO KREDITO KO OPERATYVO „PARAMA“ viešas parengimas įvyks 1953 m. birželio 6 d., šeštadienį, tiks lu supažindinti Toronto lietuvių visuomenę su savo veikla ir pabrėžti neabejotiną ekonominę naudą, kuri teikiama savo nariams. Be to, bus sudaromas fondas iš Kanados Kredito kooperatyvų veiklos. Svečiai ir nariai prašomi skaitlingai atsilankyti. Pradžią 8 v. v. Lietuvių Namuose, 235 Ossington Ave, Toronto. Veiks turtingas bufetas. Įėjimas laisvas. Toronto L.K. Koop. „Parama“.

„Studentų Kvartetui“, vad. Liudo Jaroško, už suteiktą to rontiečiams progą pasigėrėti dainos menu, nuoširdžiai dėkoja.

KLB Toronto ap. Valdyba.

„Studentų Kvartetui“, vad. Liudo Jaroško, už suteiktą to rontiečiams progą pasigėrėti dainos menu, nuoširdžiai dėkoja.

KLB Toronto ap. Valdyba.

„Studentų Kvartetui“, vad. Liudo Jaroško, už suteiktą to rontiečiams progą pasigėrėti dainos menu, nuoširdžiai dėkoja.

KLB Toronto ap. Valdyba.

„Studentų Kvartetui“, vad. Liudo Jaroško, už suteiktą to rontiečiams progą pasigėrėti dainos menu, nuoširdžiai dėkoja.

KLB Toronto ap. Valdyba.

„Studentų Kvartetui“, vad. Liudo Jaroško, už suteiktą to rontiečiams progą pasigėrėti dainos menu, nuoširdžiai dėkoja.

KLB Toronto ap. Valdyba.

„Studentų Kvartetui“, vad. Liudo Jaroško, už suteiktą to rontiečiams progą pasigėrėti dainos menu, nuoširdžiai dėkoja.

KLB Toronto ap. Valdyba.

„Studentų Kvartetui“, vad. Liudo Jaroško, už suteiktą to rontiečiams progą pasigėrėti dainos menu, nuoširdžiai dėkoja.

KLB Toronto ap. Valdyba.

„Studentų Kvartetui“, vad. Liudo Jaroško, už suteiktą to rontiečiams progą pasigėrėti dainos menu, nuoširdžiai dėkoja.

KLB Toronto ap. Valdyba.

„Studentų Kvartetui“, vad. Liudo Jaroško, už suteiktą to rontiečiams progą pasigėrėti dainos menu, nuoširdžiai dėkoja.

KLB Toronto ap. Valdyba.